A°. 1920. N°. 24.

PUBLICATIE-BLAD.

PUBLICATIE *van den 3den Maart 1920, waarbij wordt afgekondigd het Koninklijk besluit van den 4den December 1919 (Staatsblad No. 801), tot herziening en opnieuw vaststelling van de Indische militaire gagements- en pensioensreglementen.*

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

Van wege de Koningin den last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaand Koninklijk besluit:

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen fungeerend Minister van Koloniën van 24 October 1919, 8ste Afdeeling, n°. 26;

Den Raad van State gehoord (advies van 25 November 1919, n°. 52);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 1 December 1919, 8ste Afdeeling, n°. 62;

Overwegende, dat de reglementen op:

1º het toekennen van gagement aan de Europeesche militairen beneden den rang van officier van de landmacht in *Nederlandsch-Indië* en aan de hun gelijkgestelde militaire personen, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1875, nº 42 (*Indisch Staatsblad* 1876, nº 44);

2º het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en aan de daarmede gelijkgestelde officieren van de landmacht in *Nederlandsch-Indië*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 1 December 1879, nº 34 (*Indisch Staatsblad* 1880, nº 22);

3º het verleenen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger, vastgesteld bij Ons besluit van 17 Februari 1905, nº 8 (*Indisch Staatsblad* nº 299);

sedert hunne vaststelling herhaaldelijk zijn gewijzigd;

dat thans weder nadere wijzigingen moeten worden aangebracht;

dat het daarom wenschelijk moet worden geacht, boven genoemde reglementen voor zooveel noodig gewijzigd, opnieuw vast te stellen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1.

Vast te stellen de bij dit Ons besluit behoorende reglementen op:

I. het toekennen van gagement aan de Europeesche militairen beneden den rang van officier van het Nederlandsch-Indische leger en aan de met hen gelijkgestelde militairen;

II. het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en de op gelijken voet behandelde officieren van het Nederlandsch-Indische leger;

III. het verleenen van pensioenen en van onderstanden voor ééns aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger.

Artikel 2.

Ten aanzien van hetgeen in de in artikel 1 genoemde reglementen is bepaald omtrent de toekenning van verhooging van gagement of pensioen, wanneer tengevolge van verwon-

ding, verminking, letsel of van andere ziels- of lichaamsgebreken, is ontstaan,

1º. het verlies van één of meer ledematen;

2º. het geheel en onherstelbaar verlies van het gezichtsvermogen in één of in beide oogen;

3º. een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand wegens andere oorzaken dan die genoemd onder 1º. of 2º.;

wordt vastgesteld de volgende overgangsbepaling:

De nog in dienst zijnde militairen, bij wie het verlies of het gemis van het noodzakelijk gebruik van één of meer ledematen of het verlies van of het volkomen onherstelbaar verlies van het gezichtsvermogen in een of in beide oogen is vastgesteld voor den datum, waarop dit besluit in werking treedt, behouden hunne aanspraken op verhoogd gagement of pensioen overeenkomstig de voor de vaststelling van dit besluit van kracht zijnde bepalingen, indien deze voor hen voordeeliger zijn dan de thans vastgestelde.

Van militairen, die onder toekenning van gagement of pensioen, of met behoud van recht daarop, buiten *Nederland* uit den dienst bij het Nederlandsch-Indische leger worden ontslagen tusschen den datum, waarop dit besluit in werking treedt, en dien van afkondiging in *Nederlandsch-Indië*, zullen het gagement of pensioen, dan wel de aanspraken daarop, zoo noodig overeenkomstig de gewijzigde bepalingen worden herzien, indien daartoe, binnen een jaar na het verlaten van den dienst, het verzoek wordt gedaan, buiten *Nederlandsch-Indië* aan den Minister van Koloniën, in *Nederlandsch-Indië* aan den commandant van het leger, hoofd van het Departement van Oorlog.

Artikel 3.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het is geplaatst en werkt in *Nederlandsch-Indië* en in *West-Indië* terug tot den dag van in werking treden in *Nederland*.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Financiën en van Oorlog en aan de Algemeene Rekenkamer.

's-Gravenhage, den 4den December 1919.

WILHELMINA.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

Uitgegeven den *twee en twintigsten* Januari 1920.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

Heeft de opneming daarvan in het Publicatieblad bevolen.

Gedaan te Willemstad, den 3den Maart 1920.

O. L. HELFRICH.

De Gouvernements-Secretaris,
BOOMGAART.

Uitgegeven den 5n. Mei 1920.
De Gouvernements-Secretaris,
BOOMGAART.

Reglement op het toekennen van gagement aan de Europeesche Militairen beneden den rang van officier van het Nederlandsch-Indische leger en aan de met hen gelijkgestelde militairen.

Artikel 1.

1) De uitdrukking „militairen" duidt aan militairen, beneden den rang van officier en met hen gelijkgestelde militaire personen.

2) Waar niet bepaaldelijk wordt gewag gemaakt van werkelijke dienstjaren, doelt het woord dienstjaren op een diensttijd berekend overeenkomstig de artikelen 5—9.

Artikel 2.

1) De militairen worden in het genot van gagement gesteld:

a. op hun verzoek, wanneer door hen *vier en twintig* of meer dienstjaren kunnen worden in rekening gebracht, mits hun dienstverbintenis geëindigd zij, en

b. behoudens het bepaalde bij artikel 3, wegens verwonding, verminking, ziels- of lichaamsgebreken, — niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, — mits vóór het verlaten van den dienst, bij een militair geneeskundig onderzoek zij gebleken, dat de belanghebbende ongeschikt is voor de verdere waarneming van den militairen dienst.

2) Aan militairen, die *dertig* of meer dienstjaren tellen, kan het gagement worden toegekend, ook zonder dat het door hen wordt aangevraagd.

Artikel 3.

1) Valt de militair in de termen om gegageerd te worden ingevolge artikel 2, punt *b*, en wordt, bij het te dier zake te houden militair geneeskundig onderzoek, niet vastgesteld dat hij bepaald *voortdurend* ongeschikt is voor de verdere waarneming van den militairen dienst, dan wordt hem voorloopig het paspoort uitgereikt, waarna de toekenning van het gagement alleen dan volgt wanneer in *Nederland*, na waarneming

in eene militaire ziekeninrichting, de ongeschiktheid nader wordt vastgesteld.

2) De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is bevoegd, indien de belanghebbenden aldaar geboren of — in de eerste verbintenis bij het Nederlandsch-Indische leger, — aangeworven is, dan wel gehuwd is met een in Nederlandsch-Indië geboren vrouw, bij uitzondering te bepalen, dat de nadere waarneming van den gepasporteerde zal geschieden in eene militaire ziekeninrichting in Nederlandsch-Indië.

Artikel 4.

Voortdurend gagement wordt toegekend:

a. wegens een diensttijd van *vier en twintig* of meer dienstjaren, en

b. wanneer bij een militair geneeskundig onderzoek is vastgesteld, dat de belanghebbende bepaald voortdurend ongeschikt is voor de verdere waarneming van den militairen dienst.

Artikel 5.

1) Voor den soldaat en met hem gelijkgestelde, en voor den militair van hoogeren rang die *in en door* den dienst voor de verdere waarneming van den dienst ongeschikt werd, heeft de regeling van het gagement plaats overeenkomstig den door hem jongst bekleeden rang.

2) In alle andere gevallen wordt het gagement alleen dan overeenkomstig dien rang geregeld, wanneer de belanghebbende ten minste twee jaren in dien rang diende; bij gebreke van dien geschiedt de regeling overeenkomstig den onmiddellijk voorafgaanden rang.

3) Ziels- en lichaamsgebreken *in en door* den dienst ontstaan, worden, met uitsluiting van alle andere gerekend te zijn:

a. dezulke, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen, en

b. die welke, òf beschouwd moeten worden als het dadelijk gevolg van vermoeienissen en ontberingen bij oorlogsverrichtingen, òf ontstaan zijn buiten den oorlog, doch onder omstandigheden, zoo uitsluitend aan het volbrengen van militaire dienstplichten verbonden, dat zij in dit opzicht met de gevolgen van oorlogsverrichtingen kunnen worden gelijkgesteld.

Artikel 6.

1) Bij de regeling van het gagement worden, behoudens de

uitzonderingen in artikel 7 vermeld, alle diensten toegerekend, volbracht in eenige militaire, maritieme of burgerlijke rijks- of gemeentebetrekking, recht gevende op pensioen of gagement, gerekend van en met den eersten der maand, waarin die dienst een aanvang nam.

2) Onder die diensten zijn ook begrepen die, welke bij mobiele schutterijen onder de wapenen zijn volbracht — mits onmiddellijk gevolgd door diensten bij 's Rijks zee- of landmacht, bij het korps mariniers of bij de landmacht in de koloniën — en die volbracht bij de lijfwachten aan de hoven der inlandsche vorsten te Soerakarta en Djokdjakarta.

3) Mede komt als diensttijd in aanmerking, de tijd gedurende welken iemand, zonder Nederlandsch-Indisch burgerlijk ambtenaar te zijn geweest, burgerlijke bezoldiging, toelage, daggeld of andere doorloopende inkomsten ten laste van de begrooting van Nederlandsch-Indië heeft genoten, mits die tijd onmiddellijk is gevolgd door eene militaire verbintenis of, wanneer niet onmiddellijk door zoodanige verbintenis gevolgd, ten minste één jaar achtereen heeft geduurd.

Artikel 7.

Bij de regeling van het gagement wordt niet in rekening gebracht:

a. diensttijd volbracht vóór het intreden van het zeventiende levensjaar;

b. de diensttijd van den wegens desertie rechterlijk veroordeelde, voorafgegaan aan zijne weder indienststelling;

c. de diensttijd, doorgebracht in een strafcursus, hoe ook genaamd;

d. de tijd, gedurende welken de tot gevangenisstraf, hechtenis of detentie veroordeelde in verzekerde bewaring is geweest, uitgezonderd de duur van het voorloopig arrest, voor zoover die bij de veroordeeling niet in mindering is gebracht van de opgelegde straf;

e. de tijd, gedurende welken de milicien in reserve gesteld of met groot verlof is geweest.

Artikel 8.

1) *Dubbel* wordt in rekening gebracht de tijd, in werkelijken rijksdienst doorgebracht in Nederlandsch-Indië, gerekend van en met den dag der inscheping derwaarts.

2) *Enkel*, d. i. jaar voor jaar, wordt in rekening gebracht:

a. de tijd met verlof buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht, gerekend van en met den dag van inscheping aldaar tot en met den dag van ontscheping bij terugkeer;
b. de tijd in krijgsgevangenschap doorgebracht.

3) Diensten, elders dan in Nederlandsch-Indië volbracht, worden toegekend in dezelfde verhouding, waarin dit zou plaats hebben indien zij op zichzelven moesten strekken tot regeling van pensioen of gagement.

Artikel 9.

1) Bij de opsomming van den diensttijd, ter berekening van het aantal dienstjaren, worden de overschietende maanden van het totaal voor één jaar berekend, indien zij ten minste zes volle maanden bedragen. Anders worden zij buiten rekening gelaten.

2) Deze bepaling is niet van toepassing op de berekening van het minimum van dienst, vermeld in artikel 2 (punt *a* en laatste lid).

Artikel 10.

1) Het normale jaarlijksche bedrag der gagementen is het volgende,

voor:		
den kapelmeester der stafmuziek		f 600 (*zeshonderd gulden*).
den militairen opzichter der genie der.... den meester-geweermaker der......... en den militairen apothekersbediende der.	1ste kl.	f 420 (*vierhonderd twintig gulden*).
	2de kl.	f 360 (*driehonderd zestig gulden*).
	3de kl.	f 340 (*driehonderd veertig gulden*).
den magazijnmeester der artillerie 4de klasse...............		f 340 (*driehonderd veertig gulden*).
den adjudant-onderofficier.....		f 320 (*driehonderd twintig gulden*).
den hulpkapelmeester der stafmuziek...	adjudant-onderofficier..	f 320 (*driehonderd twintig gulden*).
	sergeant-majoor.......	f 290 (*tweehonderd negentig gulden*).
den stafmuzikant der 1ste klasse voor de politie...............		f 290 (*tweehonderd negentig gulden*).

den sergeant-majoor..........	f 290 (*tweehonderd negentig gulden*).
den stafmuzikant der 1ste, 2de of 3de klasse..............	f 260 (*tweehonderd zestig gulden*).
den sergeant of fourier........	f 260 (*tweehonderd zestig gulden*).
den élève-stafmuzikant der 1ste of 2de klasse................	f 220 (*tweehonderd twintig gulden*).
den korporaal................	f 220 (*tweehonderd twintig gulden*).
den soldaat...................	f 200 (*tweehonderd gulden*).
den artillerie-werkman bij de compagnie werklieden......... 1ste kl.	f 290 (*tweehonderd negentig gulden*).
den artillerie-werkman bij de compagnie werklieden......... 2de kl.	f 260 (*tweehonderd zestig gulden*).
den artillerie-werkman bij de compagnie werklieden......... 3de kl.	f 220 (*tweehonderd twintig gulden*).
den leerling-artillerie-werkman als voren..................	f 200 (*tweehonderd gulden*).

2) Dit normale bedrag, ongerekend mogelijke verhooging volgens de artikelen 11, 12, 13 en 14 wordt toegekend:

a. in de gevallen bedoeld bij artikel 2, punt *a* en laatste lid, en

b. behoudens het bepaalde aan het slot van artikel 11 in de gevallen, bedoeld bij artikel 2, punt *b*, indien verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken zijn ontstaan *in en door* den dienst, of wel indien de belanghebbende minstens acht volle, werkelijke dienstjaren telt, die tot het toekennen van gagement geldend zijn.

3) Wordt het gagement toegekend wegens verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken, niet in en door den dienst ontstaan, en telt de belanghebbende daarbij geen acht volle, werkelijke dienstjaren, die tot het toekennen van gagement geldend zijn, dan wordt het bedrag van het gagement bepaald op de helft van het normale.

Artikel 11.

1) Telt de militair meer dan vier en twintig dienstjaren, dan wordt zijn gagement bepaald op het normale bedrag, vermeerderd voor elk verder dienstjaar met:

f 25,— (*vijf en twintig gulden*) voor den kapelmeester der stafmuziek;

f 12,50 (*twaalf gulden vijftig cents*) voor den militairen opzichter der genie, den meester-geweermaker en den militairen apothekersbediende der 1ste en 2de klasse, alsmede voor den hulpkapelmeester der stafmuziek en voor alle stafmuzikanten der eerste klasse;

f 7,50 (*zeven gulden vijftig cents*) voor den soldaat en den leerling-artillerie-werkman bij de compagnie artilleriewerklieden en

f 10,-- (*tien gulden*) voor de overige militairen, een en ander met dien verstande, dat ongerekend mogelijke verhooging volgens de artikelen 12, 13 of 14 geen hoogere gagementen worden toegelegd dan,

aan:		
den kapelmeester der stafmuziek		f 800 (*achthonderd gulden*).
den militairen opzichter der genie der.... den meester-geweermaker der.......... en den militairen apothekersbediende der.	1ste kl.	f 620 (*zeshonderd twintig gulden*).
	2de kl.	f 560 (*vijfhonderd zestig gulden*).
	3de kl.	f 500 (*vijfhonderd gulden*).
den magazijnmeester der artillerie 4de klasse		f 500 (*vijfhonderd gulden*).
den hulpkapelmeester der stafmuziek....	adjudant-onderofficier..	f 520 (*vijfhonderd twintig gulden*).
	sergeant-majoor.... ...	f 490 (*vierhonderd negentig gulden*).
den stafmuzikant der 1ste klasse voor de politie..............		f 490 (*vierhonderd negentig gulden*).
den adjudant onderofficier......		f 480 (*vierhonderd tachtig gulden*).
den stafmuzikant der 1ste klasse		f 460 (*vierhonderd zestig gulden*).
den sergeant-majoor..........		f 450 (*vierhonderd vijftig gulden*).
den stafmuzikant der 2de klasse of 3de klasse		f 420 (*vierhonderd twintig gulden*).
den sergeant of fourier........		f 420 (*vierhonderd twintig gulden*).
den élève stafmuzikant der 1ste of 2de klasse................		f 380 (*driehonderd tachtig gulden*).
den korporaal................		f 380 (*driehonderd tachtig gulden*).
den soldaat..................		f 320 (*driehonderd twintig gulden*).

den artillerie-werkman bij de compagnie artillerie-werklieden...	1ste kl.	f 450 (*vierhonderd vijftig gulden*).
	2de kl.	f 420 (*vierhonderd twintig gulden*).
	3de kl.	f 380 (*driehonderd tachtig gulden*).
den leerling-artillerie-werkman als voren..................		f 320 (*driehonderd twintig gulden*).

2) Het gagement wordt tot het vorenstaande hoogste bedrag toegekend, behoudens mogelijke verhooging volgens de artikelen 12, 13 of 14, indien de belanghebbende valt in de termen van artikel 2, punt *b*, en diens lichaamsgebreken het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen.

Artikel 12.

1) Het bedrag van het gagement berekend volgens de artikelen 10 en 11 wordt verhoogd, wanneer ten gevolge van verwonding, verminking, letsel of van andere ziels- of lichaamsgebreken is ontstaan:

1. het verlies van een of meer ledematen;
2. het geheel en onherstelbaar verlies van het gezichtsvermogen in één of in beide oogen; of
3. een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand wegens andere oorzaken, dan die genoemd onder 1 en 2.

2) De verhooging wordt berekend naar reden van het hoogste gagement, bij artikel 11 vastgesteld voor den rang of stand, waarnaar het gagement wordt geregeld, en bedraagt:

a. wegens het verlies van één der ledematen of wegens het verlies van het gezichtsvermogen in één der oogen *een vierde gedeelte* van het maximum;

b. wegens het verlies van twee of meer ledematen of het verlies van het gezichtsvermogen in beide oogen *de helft* van dat maximum;

c. wegens het verkeeren in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand een vierde gedeelte of de helft, al naar gelang de toestand, waarin de betrokkene verkeert, te vergelijken is met dien onder *a* dan wel met dien onder *b*.

3) Ingeval het verlies van het gezichtsvermogen in één oog of in beide oogen, het verlies van één of meer ledematen of een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand samengaan, wordt voor de berekening der gagementsverhoogingen ieder dier redenen voor de toekenning eener verhooging op voren-

bedoelden voet afzonderlijk in rekening gebracht, met dien verstande evenwel, dat het totale bedrag der toe te kennen verhoogingen niet mag stijgen boven het hoogste gagementsbedrag bij artikel 11 vastgesteld voor den rang of stand, waarnaar het gagement wordt geregeld.

4) Onder ,,ledematen'' worden verstaan ,,handen'' en ,,voeten'' onverschillig of met het verlies daarvan ook dat van armen of beenen gepaard gaat.

5) De gemelde verhoogingen worden niet toegekend, indien de bovenomschreven toestanden moeten worden toegeschreven aan eigen moedwillige handelingen of aan ongeregeld gedrag.

6) In hulpbehoevenden toestand, aanspraak gevende op gagementsverhooging, worden geacht te verkeeren zij, die ten gevolge van de ziekte of gebreken, waarvoor zij voor den militairen dienst werden afgekeurd, bijzondere verpleging, verzorging of bewaking behoeven dan wel door die ziekte of gebreken in ernstige mate belemmerd worden tot het verrichten van arbeid om hunne inkomsten te brengen in overeenstemming met de behoeften van hunnen maatschappelijken stand.

7) Bij de beoordeeling of een hulpbehoevende toestand bestaat, wordt alleen in beschouwing genomen de toestand, waarin de afgekeurde *lichamelijk* of *geestelijk* verkeert ten gevolge van de ziekte of de gebreken, die tot de afkeuring hebben geleid.

Artikel 13.

1) Indien een militair ten gevolge van de ziekte of gebreken, die tot zijne afkeuring hebben geleid, in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, doch twijfel bestaat of die toestand *blijvend* is, wordt de verhooging, bedoeld onder *c* van het vorige artikel, voor niet korter dan een jaar en voor niet langer dan vijf jaar toegekend.

2) Is de verhooging voor korteren duur dan vijf jaar toegekend, dan kan zij eens of meermalen worden verlengd, indien bij een geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende nog in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, met dien verstande, dat de verhooging in geen geval kan worden genoten over een langeren dan gemelden termijn van vijf jaar.

3) Het in het vorig lid bedoeld geneeskundig onderzoek, waarvoor in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den commandant van het leger, ge-

noegen kan worden genomen met de verklaring van burgergeneeskundigen, mag niet langer dan drie maanden vóór den vervaldag van de tijdelijk toegekende gagementsverhooging plaats hebben.

4) De tijdelijke gagementsverhooging wordt veranderd in eene voortdurende, wanneer bij *militair* geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende *blijvend* in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, met dien verstande, dat — zoo daartoe aanleiding bestaat — eene tijdelijke verhooging ten bedrage van een vierde van het hoogste gagement, kan worden gewijzigd in eene voortdurende ten bedrage van de helft van dat hoogste bedrag en omgekeerd.

5) De tijdelijke gagementsverhooging kan *bij wijze van uitzondering* ook zonder *militair* geneeskundig onderzoek worden veranderd in eene voortdurende, wanneer in Nederland ten genoege van den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië ten genoege van den Commandant van het leger, uit een geneeskundige verklaring blijkt, dat de afgekeurde niet in staat is zich aan een militair geneeskundig onderzoek te onderwerpen en de redenen, die de verhooging oorspronkelijk deden toekennen, nog bestaan.

6) Geene verlenging van eene tijdelijke gagementsverhooging en geene verandering van eene tijdelijke in eene voortdurende gagementsverhooging heeft plaats, tenzij bij het laatstelijk ingesteld geneeskundig onderzoek oorzakelijk verband is gebleken tusschen de daarbij bevonden ziekte of gebreken en die, welke aanvankelijk tot de toekenning van tijdelijke gagementsverhooging aanleiding hebben gegeven.

7) Om voor de verlenging van eene tijdelijke gagementsverhooging of voor verandering van eene tijdelijke in eene voortdurende gagementsverhooging in aanmerking te komen, moet de belanghebbende eene aanvrage inzenden binnen drie maanden na den vervaldag van de vorige verhooging. Door het niet tijdig inzenden van de aanvraag gaat de aanspraak op het verder genot van de tijdelijke gagementsverhooging of op de toekenning van eene voortdurende gagementsverhooging verloren, tenzij in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het leger, termen worden gevonden om van deze bepaling af te wijken.

8) De in het vorig lid bedoelde aanvragen worden gericht buiten Nederlandsch-Indië tot den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië tot den Commandant van het leger aldaar.

Artikel 14.

1) De militair, die ondanks de ziekte of gebreken, welke aanspraak geven op gagementsverhooging ingevolge artikel 12, eerste lid, is blijven doordienen, ontvangt, wanneer hij later volgens dit reglement wordt gegageerd, boven het bedrag, waarop hij alsdan recht heeft, eene verhooging overeenkomstig artikel 12, tweede lid, tot het bedrag, dat hem naar zijn toenmaligen rang of stand ingevolge de bepalingen van dit reglement zou zijn toegekend, indien hij niet ware blijven doordienen.

2) Mocht in dat geval het totaal toe te kennen gagement blijven beneden het bedrag, dat den belanghebbende zou zijn verleend, ware hij niet blijven doordienen, dan wordt hem het eerstvermelde gagementsbedrag toegekend.

3) Tot grondslag van de toekenning van het gagement ligt de toestand, waarin de belanghebbende zich bevindt, bij het verlaten van den dienst.

4) Latere verbetering of verergering brengt — behoudens het bepaalde in artikel 13 — in het vastgesteld gagement geen verandering, met dien verstande, dat ingeval ter zake verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken gagement werd toegekend en die gebreken den gegageerde later, mits niet door eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, in een toestand brengen, die, had hij reeds bij de gageering bestaan, recht zou hebben gegeven op een hooger gagement dan verleend werd, de belanghebbende alsnog in het genot van dat hooger gagement wordt gesteld, indien de daartoe strekkende aanvraag binnen vijf jaar na het verlaten van den dienst wordt ingediend.

Artikel 15.

1) Het gagement wordt toegekend van en met den dag, waarop het traktement of de soldij heeft opgehouden.

2) De gagementen worden in volle guldens toegekend, waarbij de overschietende onderdeelen als een gulden worden berekend.

3) Indien het gagement bij diensteindiging niet is aangevraagd, neemt het aanvang met den eersten der maand na die, waarin de aanvraag is ingediend, mits die zij ingekomen binnen vijf jaren na het verlaten van den dienst; aan latere aanvragen wordt geen gevolg gegeven.

Artikel 16.

Verlaat een bij het Nederlandsch-Indische leger in dienst getreden militair, die in het genot was van voortdurend gagement, opnieuw den dienst dan wordt hem, indien hij alsdan valt in de termen van artikel 1 van het pensioensreglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 17 Februari 1905, nº 8 (*Indisch Staatsblad* nº 299), overeenkomstig de bepalingen van dat reglement pensioen toegekend naar reden van zijn geheelen diensttijd; valt hij niet in de termen van dat artikel, dan wel, heeft hij tijdens zijne nieuwe verbintenis het recht op verkrijging van pensioen verloren, dan blijft hij in het genot van het vroeger toegekend gagement of wordt hem dit weder toegekend, tenzij het is of behoort te vervallen ingevolge het bepaalde bij artikel 18, *b* of *c*.

Artikel 17.

1) Het recht op gagement gaat verloren:
a. door veroordeeling in Nederlandsch-Indië tot een der straffen genoemd in artikel 5, nos. 1—5 van het strafwetboek voor Europeanen, in Nederland tot gevangenisstraf van drie jaren of eene zwaardere straf;
b. door verwijdering uit den dienst wegens bij vonnis uitgesproken vervallenverklaring van den militairen stand of wel uit hoofde van aanhoudend wangedrag, onzedelijkheid of merkelijke achteloosheid in de waarneming der dienstplichten;
c. door overgang van het Nederlandsch-Indische leger bij eenigen anderen tak van 's Rijks dienst in Nederland of zijne koloniën of bezittingen.
2) Vervolging wegens misdrijf schorst het verleenen van gagement tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Artikel 18.

Het gagement vervalt:
a. bij weder in dienst treden bij het Nederlandsch-Indische leger, indien het *niet* ingevolge het bepaalde bij artikel 4, punt *a*, is toegekend;
b. wanneer de gegageerde eenige geregelde rijksinkomst geniet van eene vreemde mogendheid en dat wel van en met den eersten der maand volgende op die waarin dit blijkt; hem kan door den Minister van Koloniën worden vergund het

gagement — tot wederopzeggens toe — te behouden, indien vóór of uiterlijk *zes* maanden na het aanvaarden van de betrekking, waaraan die rijksinkomst is verbonden, van den belanghebbende eene schriftelijke aanvraag tot het bekomen van goedkeuring op die aanvaarding bij het Departement van Koloniën wordt ontvangen; ook kan aan den gegageerde, den staat van Nederlander niet bezittende, die na terugkeer in zijn eigen land geregelde rijksinkomsten geniet uit hoofde van diensten, waartoe hij krachtens de wetten des lands is verplicht, door den Minister van Koloniën worden vergund het gagement tot wederopzeggens te blijven genieten;

c. wanneer de betaling gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet is gevorderd;

nochtans kunnen zij, wier gagement volgens deze bepaling verviel, op hun verzoek, buiten Nederlandsch-Indië door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal, in het genot daarvan worden hersteld, in welk geval de uitkeering aanvangt van en met het kwartaal, volgende op dat, waarin de aanvraag tot herstel is ingekomen;

d. van en met den eersten van het kwartaal, volgende op dat waarin de gegageerde overlijdt.

Artikel 19.

1) De gegageerde, die is veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden, tot hechtenis van drie maanden, tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting of tot eenige zwaardere straf, mist gedurende den tijd, dat hij zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van gagement.

2) Ten aanzien van hem, die in Nederland zijne straf ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, is de Minister van Koloniën en ten aanzien van hem, die in Nederlandsch-Indië zijne straf ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, de Gouverneur-Generaal, daartoe termen vindende, bevoegd om:

1º gedurende dien tijd over het gagement van den veroordeelde te beschikken ten behoeve van zijne vrouw, van zijne minderjarige kinderen in de rechte linie of van zijne bloedverwanten in de opgaande linie;

2º voor zoover van de onder 1º bedoelde bevoegdheid geen gebruik wordt gemaakt, hem, die uit de gevangenis of Rijks-

werkinrichting is ontslagen, in het genot te stellen van eene uitkeering welke bij een straftijd van minder dan één jaar de helft van het bedrag van het gagement over dien straftijd, en bij een straftijd van langeren duur, de helft van het jaarlijksche bedrag van het gagement niet te boven gaat.

3) Gedurende de plaatsing in een strafcursus, hoe ook genaamd, wordt het gagement niet uitgekeerd, doch onder beperkende bepalingen ten aanzien van de terugneming, ten name van den gegageerde in de postspaarbank belegd.

4) Als de gegageerde vrouw of wettige dan wel gewettigde kinderen te zijnen laste heeft, kan, in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het leger en Chef van het Departement van Oorlog, worden bepaald, dat over het gagement ten behoeve van het gezin kan worden beschikt.

Artikel 20.

1) Alle in dit reglement vermelde gagementen worden genoten onder den last aan de zijde van den gegageerde tot naleving van alle verplichtingen, hem krachtens dit reglement opgelegd, of aan dat genot bij latere algemeene verordening te verbinden.

2) Aanvragen tot het verkrijgen van gagement worden gericht, in Nederland tot den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië tot den Commandant van het Leger aldaar; zij worden steeds ingediend zooveel mogelijk met inachtneming der eischen van de militaire hierarchie.

3) De gagementen worden verleend in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Legercommandant; in de daartoe strekkende beschikkingen wordt steeds melding gemaakt van de artikelen van dit reglement, waarop deze berusten. Van de beslissingen van den Minister van Koloniën en van den Gouverneur-Generaal is beroep op de Koningin, van die van den Legercommandant op den Gouverneur-Generaal.

4) Nopens de toekenning van het gagement wordt den belanghebbende een authenthiek bewijsstuk uitgereikt.

Artikel 21.

De gagementen zijn, na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar, in Nederland na het einde van elk kwartaal, in Nederlandsch-Indië na den afloop van elke maand, een en ander behoudens het bepaalde bij artikel 69 der Indische comptabiliteitswet (*Indisch Staatsblad* 1917, nº 521).

Artikel 22.

1) De Koningin behoudt zich voor om de zich buiten Nederlandsch-Indië bevindende gegageerden in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, bedoeld bij artikel 185 der grondwet, op te roepen, om, na daartoe geschikt te zijn bevonden, in dienst te worden gesteld bij de strijdkrachten van den Staat.

2) Het gagement van den gegageerde, die zonder geldige redenen, aan die oproeping niet voldoet of zich aan de wederindienststelling onttrekt, wordt op uitspraak van den Minister van Koloniën geschorst.

3) Deze schorsing neemt aanvang met den dag, waarop de gegageerde moest opkomen en niet opgekomen is en eindigt met dien, waarop de gegageerden, die aan de oproeping hebben voldaan bij algemeenen maatregel van hunne verplichting tot den actieven dienst worden ontslagen.

Artikel 23.

Overeenkomstig het bepaalde bij artikel 22 is de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië bevoegd om in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden in Nederlandsch-Indië, bedoeld bij artikel 2 van het dienstplichtbesluit voor Europeanen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 October 1917, nº 47 (*Indisch Staatsblad* 1918, nº 70), de zich aldaar bevindende gegageerden voor wederindienststelling op te roepen, zullende de schorsing, in het voorgaande artikel bedoeld, worden toegepast op uitspraak van den Commandant van het Leger.

Artikel 24.

1) De gagementen, krachtens dit reglement verleend, zijn onvervreemdbaar voorzooveel zij in Nederland betaald worden, overeenkomstig de wet van 26 Mei 1849 (*Staatsblad* nº 24).

2) De gegageerde kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

3) Indien hij last geeft om het gagement voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

4) Alle overeenkomsten hiermede strijdig zijn nietig.

5) Deze bepaling wordt uitgedrukt in het authentieke bewijsstuk, bedoeld aan het slot van artikel 20.

6) Onder de hierbedoelde verboden beleenigen zijn niet

inbegrepen de voorschotten door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen eene matige rente verstrekt, tegen tijdelijke afgifte van het voormelde authentieke bewijsstuk, mits de bepalingen volgens welke die voorschotten worden uitgekeerd, zijn goedgekeurd in Nederland door Gedeputeerde Staten der betrokken provincie, in Nederlandsch-Indië door de autoriteiten daartoe aan te wijzen door den Gouverneur-Generaal.

Artikel 25.

Op de gagementen der militairen wordt om geenerlei reden korting toegestaan ten behoeve van particuliere schuldeischers.

Artikel 26.

1) Indien een gegageerde in een gesticht of eene instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of, op welke wijze ook, door zoodanig gesticht of door een burgerlijke gemeente wordt verpleegd, worden de verpleegkosten, doch in geen geval tot een hooger bedrag dan *vijf en vijftig* cent per dag, uit het gagement voldaan. Bedraagt het gagement minder dan *vijf en vijftig* cent per dag, dan worden die kosten slechts vergoed met het beloop van het gagement over het tijdvak der verpleging.

2) In beide gevallen wordt gedurende de verpleging, zoo mogelijk, het volle bedrag van het gagement ieder kwartaal betaalbaar gesteld aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente, dat zijnerzijds verplicht is om aan den verpleegde het bedrag uit te keeren, waarmede het gagementsdeel de krachtens het eerste lid verschuldigde verpleegkosten overtreft.

3) Ingeval het gagement over het tijdvak der verpleging reeds is uitgekeerd, worden voormelde kosten verhaald op het gagement van het eerstvolgend kwartaal, dat de gegageerde weder zelf kan ontvangen.

4) De kosten van verpleging in een Landskrankzinnigengesticht worden voldaan overeenkomstig de daarvoor uitgevaardigde bepalingen.

5) Heeft de verpleging van den gegageerde plaats in eenige maritieme of militaire ziekeninrichting, of wel op eenigerlei wijze ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, — tenzij als gevolg van eene veroordeeling, die leidt tot gemis van het genot van gagement, — dan wordt die verpleging mede op den

voet van het bepaalde bij het eerste lid zooveel mogelijk uit het gagement bekostigd, met dien verstande, dat bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië, uit het gagement in geen geval meer wordt voldaan dan de door den gegageerde volgens het betrekkelijk militair tarief te betalen verpleegkosten.

6) Hetgeen uit het gagement op die wijze minder wordt terugontvangen dan *vijf en vijftig* cent per hoofd voor elken verpleegdag, wordt ten laste van de Indische geldmiddelen verevend.

7) In Nederland is de Minister van Koloniën en in Nederlandsch-Indië de Commandant van het Leger bevoegd om de kosten van verpleging van gegageerde militairen in buitenslands gevestigde ziekeninrichtingen of andere openbare en bijzondere instellingen van liefdadigheid, welke — naar hun oordeel — daarvoor in aanmerking komen, tot ten hoogste *vijf en vijftig* cent per hoofd en per dag van de gagementen der verpleegden te doen inhouden en aan de besturen dier inrichtingen of instellingen te doen uitbetalen.

8) De verplegingskosten zullen echter nimmer tot een hooger bedrag dan het beloop van het gagement over het tijdvak der verpleging vergoed worden.

9) Is het gagement over het tijdvak der verpleging reeds uitgekeerd, dan worden geen verpleegkosten te goed gedaan.

10) Het vijfde en het zesde lid van dit artikel zijn, bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië, niet van toepassing op gegageerde militairen, die benoemd zijn tot of belast zijn met de waarneming van eene betrekking onder genot van bezoldiging ten laste der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië en derhalve in die betrekking ter verpleging worden opgenomen.

Artikel 27.

In gevallen, waarin bij dit reglement niet is voorzien, of wanneer uitstekende militaire daden eene buitengewone geldelijke belooning vorderen ten laste der begrooting van Nederlandsch-Indië, behoudt de Koningin zich voor daarin bij afzonderlijk besluit te voorzien.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 4 December 1919 nº 66 (*Staatsblad* nº 801).

Mij bekend,
De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

Reglement op het toekennen van pensioen en onderstand aan de Europeesche en de op gelijken voet behandelde officieren van het Nederlandsch-Indische leger.

Artikel 1.

1) Recht op pensioen hebben de officieren van gezondheid, die dertig of meer, de militaire apothekers en militaire paarden-artsen, die vier en dertig of meer en de andere officieren, die veertig of meer dienstjaren kunnen doen gelden, dan wel door welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, ongeschikt zijn geworden voor de waarneming van den actieven militairen dienst in Nederlandsch-Indië, alsmede de officieren die uit den dienst worden ontslagen terzake van onbekwaamheid of ongeschiktheid om in den verkregen rang te dienen in eenige betrekking bij het wapen of dienstvak waartoe zij behooren.

2) Aan de in het eerste lid bedoelde officieren, die recht op pensioen hebben omdat zij het in dat lid omschreven getal dienstjaren kunnen doen gelden, wordt het pensioen alleen toegekend onder verplichting om op den voet van het bepaalde in de Regeling voor het reservepersoneel van het leger in Nederlandsch-Indië, tot het bereiken van den leeftijd van vijf en veertig jaren als reserve-officier te dienen.

3) Waar in dit reglement niet bepaaldelijk wordt gewag gemaakt van werkelijke dienstjaren, doelt het woord dienstjaren op een diensttijd, berekend overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 7.

Artikel 2.

1) Het recht op pensioen in artikel 1 bedoeld gaat verloren:

a. door overgang van het Nederlandsch-Indische leger bij eenigen anderen tak van 's Rijks dienst in Nederland of zijne koloniën of bezittingen;

b. door overtreding der verordeningen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de gouvernementsarchieven, in 's Rijks koloniën of bezittingen;

c. door ontslag uit den dienst wanneer dit niet eervol wordt toegekend, en

d. door vervallen-verklaring van den militairen stand bij rechterlijke uitspraak.

2) Vervolging wegens misdrijf schorst het verleenen van pensioen tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Artikel 3.

Pensioen wordt ook toegekend aan den officier, die krachtens artikel 39, 2°, *d*, der Regeling, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 8 September 1910, n° 39 (*Indisch Staatsblad* n° 592), eervol uit den dienst wordt ontslagen.

Artikel 4.

1) Ziels- en lichaamsgebreken worden onderscheiden naar gelang zij al dan niet *in en door* den dienst zijn ontstaan.

2) Ziels- en lichaamsgebreken *in en door* den dienst ontstaan, worden met uitsluiting van alle andere, gerekend te zijn:

a. dezulke, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen, en

b. die welke, òf beschouwd moeten worden als het dadelijk gevolg van vermoeienissen en ontberingen bij oorlogsverrichtingen òf ontstaan zijn buiten den oorlog, doch onder omstandigheden, zoo uitsluitend aan het volbrengen van militaire dienstplichten verbonden, dat zij in dit opzicht met de gevolgen van oorlogsverrichtingen kunnen worden gelijkgesteld.

Artikel 5.

1) Als diensttijd komt in aanmerking de tijd voor en na de inwerkingtreding van dit besluit doorgebracht:

a. in militaire betrekkingen bij het Nederlandsch-Indische leger, daaronder begrepen het buiten Nederlandsch-Indië gevestigde troepengedeelte van dat leger, gerekend van en met den eersten der maand, waarin die dienst een aanvang nam;

b. in andere militaire, maritieme en burgerlijke betrekkingen van het Rijk of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, of van gemeenten in het Rijk of in zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, mits de diensten in die betrekkingen bewezen, naar de daarvoor geldende

regelen aanspraak geven op pensioen of gagement, en niet reeds met pensioen of gagement zijn vergolden.

2) Onder die diensten zijn ook begrepen die, welke bij mobiele schutterijen onder de wapenen zijn volbracht, mits onmiddellijk gevolgd door diensten bij 's Rijks zee- of landmacht, bij het korps mariniers of de bij landmacht in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen en die volbracht bij de lijfwachten aan de hoven der inlandsche vorsten te *Soerakarta* en te *Djokjakarta.*

3) Diensten, elders dan in Nederlandsch-Indië volbracht, worden toegerekend in dezelfde verhouding, waarin dit zou plaats hebben, indien zij op zich zelven moesten strekken tot regeling van pensioen.

4) Mede komt als diensttijd in aanmerking, de tijd gedurende welken iemand, zonder Nederlandsch-Indisch burgerlijk ambtenaar te zijn geweest, burgerlijke bezoldiging, toelage, daggeld of andere doorloopende inkomsten ten laste van de begrooting van Nederlandsch-Indië heeft genoten, mits die tijd onmiddellijk is gevolgd door eene militaire verbintenis of, wanneer niet onmiddellijk door zoodanige verbintenis gevolgd, ten minste een jaar achtereen heeft geduurd.

Artikel 6.

1) Bij de regeling van het pensioen, wordt *niet* in rekening gebracht:

a. de diensttijd volbracht voor het intreden van het zeventiende levensjaar;

b. de tijd doorgebracht op nonactiviteit, verleend overeenkomstig artikel 71, 1e, *c* en 2e *d* en *e* van de Regeling, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 8 September 1910, n°. 39 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 278, *Indisch Staatsblad* n°. 592), zoomede de tijd door den officier doorgebracht met buitenlandsch verlof buiten bezwaar van 's Lands schatkist;

c. de diensttijd van den wegens desertie rechterlijk veroordeelde, voorafgegaan aan zijne weder indienststelling;

d. de tijd, gedurende welken de tot gevangenisstraf, hechtenis of detentie veroordeelde in verzekerde bewaring is geweest, uitgezonderd de duur van het voorloopig arrest, voorzoover die bij de veroordeeling niet in mindering is gebracht van de opgelegde straf;

e. de tijd, gedurende welken de milicien in reserve hersteld of met groot verlof is geweest.

2) Tenzij het voorlaatste lid van artikel 5 aanleiding geeft

tot dubbele berekening wordt *enkel* d. i. jaar voor jaar in rekening gebracht:

a. de tijd, buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht, hetzij met verlof, hetzij als gedetacheerd bij het Nederlandsch leger of Koloniale Reserve, dan wel bij laatstgenoemd korps ingedeeld of buiten de sterkte gevoerd, een en ander gerekend, ingeval van verlof en detacheering van en met den dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië tot en met den dag van ontscheping aldaar;

b. de tijd in krijgsgevangenschap doorgebracht, en

c. de tijd, gedurende welken de officier met machtiging des Konings in vreemden krijgsdienst is geweest.

3) Nonactiviteit buiten Nederlandsch-Indië als bedoeld in artikel 71, 1e *a* en *b* van de Regeling vastgesteld bij Koninklijk besluit van 8 September 1910 n°. 39 (*Indisch Staatsblad* n°. 592), wordt voor de toepassing van dit Reglement gelijk gesteld met verlof, met bezwaar van 's Lands schatkist buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht.

4) Voor zoover hierboven niet anders is bepaald, wordt *dubbel* in rekening gebracht, de tijd in 's Rijks dienst doorgebracht in Nederlandsch-Indië of op reis derwaarts, gerekend van en met den dag van inscheping in Nederland of elders.

Artikel 7.

1) Bij de opsomming van den diensttijd, ter berekening van het aantal dienstjaren, worden de overschietende maanden van het totaal voor een jaar berekend, indien zij ten minste zes volle maanden bedragen.

2) Anders worden zij buiten rekening gelaten.

3) Deze bepaling is niet van toepassing op de berekening van het minimum van dienst vermeld in artikel 1.

Artikel 8.

1) Voor den tweede luitenant, alsmede voor den officier van hoogeren rang, die in en door den dienst voor de verdere waarneming van dien dienst ongeschikt werd, strekt tot grondslag der berekening van het hem te verleenen pensioen het normale bedrag, vastgesteld voor den door hem jongst bekleeden rang. In alle andere gevallen wordt het pensioen alleen dan overeenkomstig dien rang geregeld, wanneer de belanghebbende daarin minstens twee jaren in werkelijken dienst doorbracht. Bij gebreke van dien, wordt het pensioen geregeld overeenkomstig den onmiddellijk voorafgaanden rang.

2) Als werkelijke diensttijd in den rang wordt niet gerekend de tijd, doorgebracht:

a. op non-activiteit op verzoek, met of zonder bezwaar van den lande;

b. met verlof buiten Nederlandsch-Indië, met dien verstande, dat wel in aanmerking wordt gebracht de tijd, gedurende welken opgedragen diensten in het belang van Nederlandsch-Indië zijn verricht;

c. met een voor verlof naar Europa in de plaats tredend binnenlandsch verlof.

3) Titulaire rangen komen bij de berekening van het pensioen niet in aanmerking.

4) Bij de toepassing van dit artikel moeten de non-activiteit, het verlof en het ontslag in Nederlandsch-Indië gerekend worden in te gaan van en met den dag waarop het genot van bezoldiging wegens werkelijken dienst ophoudt, en moeten voorts de non-activiteit en het verlof in Nederlandsch-Indië geacht worden te eindigen van en met den dag waarop weder bezoldiging wegens werkelijken diensttijd wordt genoten.

Artikel 9.

Het normale jaarlijksche pensioens-bedrag is:

voor den luitenant-generaal (*negen duizend gulden*)..	f 9 000
,, ,, generaal-majoor (*zes duizend gulden*)......	6 000
,, ,, kolonel (*vier duizend vijf honderd gulden*)..	4 500
,, ,, luitenant-kolonel (*drie duizend vijf honderd gulden*)	3 500
,, ,, majoor (*drie duizend gulden*)............	3 000
,, ,, kapitein (*twee duizend vier honderd gulden*).	2 400
,, ,, 1ste-luitenant (*duizend vijf honderd gulden*).	1 500
,, ,, 2de-luitenant (*duizend twee honderd gulden*)	1 200

Artikel 10.

Behoudens mogelijke verhooging overeenkomstig de artikelen 14, 15 en 16 wordt het bedrag, dat aan de berekening van het pensioen ten grondslag ligt, ten volle toegekend:

1º aan de officieren van gezondheid, die dertig of meer, aan de militaire apothekers en militaire paardenartsen, die vier en dertig of meer en aan de andere officieren, die veertig of meer dienstjaren kunnen doen gelden; en

2º aan de officieren, die gepensionneerd worden wegens ziels- of lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in en door den dienst ontstaan.

Artikel 11.

Behoudens mogelijke verhooging overeenkomstig de artikelen 14, 15 en 16 wordt aan den officier, die gepensionneerd wordt wegens ziels- of lichaamsgebreken in en door den dienst ontstaan, indien hij niet valt in de termen van het vorige artikel, pensioen toegekend:

1º wanneer hij vijftien of minder, als militaire apotheker of militaire paardenarts veertien of minder, dan wel als officier van gezondheid twaalf of minder, dienstjaren kan doen gelden, tot een bedrag gelijk aan de helft van het voor zijnen rang vastgestelde normale bedrag; en

2º wanneer hij meer dan vijftien, of als militaire apotheker of militaire paardenarts meer dan veertien, dan wel als officier van gezondheid meer dan twaalf, dienstjaren telt, tot een bedrag gelijk aan de helft van het voor zijnen rang vastgestelde normale bedrag, vermeerderd onderscheidenlijk met vier, vijf of vijf en een half ten honderd van die helft voor elk dienstjaar, dat hij onderscheidenlijk boven de vijftien, veertien of twaalf kan doen gelden.

Artikel 12.

1) Behoudens mogelijke verhooging overeenkomstig de artikelen 14, 15 en 16 wordt aan den officier, die niet valt in de termen der beide vorige artikelen, pensioen toegekend tot een bedrag gelijk aan de helft van het aan de berekening ten grondslag liggende, vermeerderd voor den militairen apotheker of militairen paardenarts met vijf en drie vierde, voor den officier van gezondheid met zes en een half en voor de overige officieren met vijf ten honderd van die helft voor elk dienstjaar dat hij onderscheidenlijk boven zeventien, vijftien en twintig kan doen gelden.

2) De pensioenen worden in volle guldens bepaald, waarbij de overschietende onderdeelen als een gulden worden berekend.

Artikel 13.

1) In het geval bedoeld bij artikel 3 bedraagt het pensioen, behoudens mogelijke verhooging overeenkomstig de artikelen 14, 15 en 16 de helft van het bedrag dat hem zou zijn toegekend, indien hij ware gepensionneerd overeenkomstig artikel 12.

Artikel 14.

1) Het bedrag van het pensioen, berekend volgens de artikelen 10, 11, 12 of 13 wordt verhoogd, wanneer tengevolge van verwonding, verminking, letsel of andere lichaams- of zielsgebreken is ontstaan:

1º het verlies van een of meer ledematen;

2º het geheel en onherstelbaar verlies van het gezichtsvermogen in één of in beide oogen;

3º een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand wegens andere oorzaken dan die genoemd onder 1º en 2º.

2) De verhooging bedraagt per jaar:

a. wegens het verlies van één der ledematen of wegens het verlies van het gezichtsvermogen in één der oogen f 600 (*zeshonderd gulden*);

b. wegens het verlies van twee of meer ledematen of het verlies van het gezichtsvermogen in beide oogen f 1200 (*een duizend tweehonderd gulden*);

c. wegens het verkeeren in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand f 600 (*zeshonderd gulden*) of f 1200 (*een duizend tweehonderd gulden*), al naar gelang de toestand waarin de betrokkene verkeert te vergelijken is met dien onder *a* dan wel met dien onder *b*.

3) Ingeval het verlies van het gezichtsvermogen in één oog of in beide oogen, het verlies van één of meer ledematen of een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand samengaan, wordt voor de berekening der pensioensverhoogingen ieder der redenen voor de toekenning eener verhooging op vorenbedoelden voet afzonderlijk in rekening gebracht, met dien verstande evenwel, dat het totale bedrag der toe te kennen verhoogingen het bedrag van f 2400 (*twee duizend vierhonderd gulden*) 's jaars niet mag overschrijden.

4) Onder „ledematen'' worden verstaan: „handen'' en „voeten'' onverschillig of met het verlies daarvan ook dat van armen en beenen gepaard gaat.

5) De gemelde verhoogingen worden niet toegekend, indien de bovenomschreven toestanden moeten worden toegeschreven aan eigen moedwillige handelingen of aan ongeregeld gedrag.

6) In hulpbehoevenden toestand, aanspraak gevende op pensioensverhoogingen, worden geacht te verkeeren zij, die ten gevolge van de ziekte of gebreken, waarvoor zij voor den militairen dienst werden afgekeurd, bijzondere verpleging,

verzorging of bewaking behoeven, dan wel door die ziekte of gebreken in ernstige mate belemmerd worden tot het verrichten van arbeid om hunne inkomsten te brengen in overeenstemming met de behoeften van hunnen maatschappelijken stand.

7) Bij de beoordeeling of een hulpbehoevende toestand bestaat, wordt alleen in beschouwing genomen de toestand, waarin de afgekeurde *lichamelijk* of *geestelijk* verkeert ten gevolge van de ziekte of de gebreken die tot de afkeuring hebben geleid of waarvoor aanspraak op verhooging van pensioen bestaat.

Artikel 15.

1) Indien een officier, ten gevolge van de ziekte of de gebreken, die tot zijne afkeuring hebben geleid, in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, doch twijfel bestaat of die toestand *blijvend* is, wordt de verhooging, bedoeld in punt *c* van het vorig artikel voor een bepaalden tijd, niet korter dan een jaar toegekend.

2) Is de verhooging voor korteren termijn dan vijf jaar toegekend, dan kan zij eens of meermalen worden verlengd, indien bij een geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende nog in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, met dien verstande, dat de verhooging in geen geval kan worden genoten over een langeren dan gemelden termijn van vijf jaren.

3) Het in het vorig lid bedoeld geneeskundig onderzoek, waarvoor in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het Leger genoegen kan worden genomen met de verklaring van burgerlijke geneeskundigen, mag niet langer dan drie maanden voor den vervaldag van de tijdelijk toegekende pensioensverhooging plaats hebben.

4) De tijdelijke pensioensverhooging wordt veranderd in eene voortdurende, wanneer bij *militair* geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende *blijvend* in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, met dien verstande, dat zoo daartoe aanleiding bestaat, een tijdelijke verhooging van f 600 (*zeshonderd gulden*) kan gewijzigd worden in eene voortdurende verhooging van f 1200 (*een duizend tweehonderd gulden*) en omgekeerd.

5) De tijdelijke pensioensverhooging kan *bij wijze van uitzondering* ook zonder *militair* geneeskundig onderzoek worden veranderd in eene voortdurende, wanneer in Nederland ten

genoege van den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië ten genoege van den Commandant van het leger, uit eene geneeskundige verklaring blijkt, dat de afgekeurde niet in staat is zich aan een militair geneeskundig onderzoek te onderwerpen en de redenen, die de verhooging oorspronkelijk deden toekennen, nog bestaan.

6) Geene verlenging van eene tijdelijke pensioensverhooging en geene verandering van eene tijdelijke in eene voortdurende pensioensverhooging heeft plaats, tenzij bij het laatstelijk ingesteld geneeskundig onderzoek oorzakelijk verband is gebleken tusschen de daarbij bevonden ziekte of gebreken en die, welke aanvankelijk tot de toekenning van eene tijdelijke pensioensverhooging aanleiding hebben gegeven.

7) Om voor de verlenging van eene tijdelijke pensioensverhooging of voor toekenning van eene voortdurende instede van eene tijdelijke pensioensverhooging in aanmerking te komen, moet de belanghebbende eene aanvrage inzenden vóór of binnen drie maanden na den vervaldag van de vorige verhooging. Door het niet tijdig inzenden van de aanvraag gaat de aanspraak op het verder genot van de tijdelijke pensioensverhooging of op de toekenning van eene voortdurende pensioensverhooging verloren, tenzij, in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het leger, termen worden gevonden om van deze bepaling af te wijken.

8) De in het vorig lid bedoelde aanvragen worden gericht, buiten Nederlandsch-Indië tot den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië tot den Commandant van het leger aldaar.

Artikel 16.

1) Officieren die ondanks de ziekten of gebreken, welke aanspraak geven op pensioensverhooging ingevolge artikel 14, blijven doordienen, verkrijgen, wanneer zij later gepensionneerd worden, boven het hun toekomend pensioen, de verhooging overeenkomstig evengenoemd artikel en binnen de aldaar aangegeven grenzen.

2) Overigens ligt aan de toekenning van het pensioen ten grondslag de toestand waarin de belanghebbende zich bevindt bij het verlaten van den dienst.

3) Latere verbetering of verergering brengt — behoudens het bepaalde in artikel 15 — in het vastgesteld pensioen geene verandering, met dien verstande nochtans, dat ingeval ter zake van verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken pensioen werd toegekend en die gebreken den gepen-

sionneerde later, mits niet door eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, in een toestand brengen, die, had hij reeds bij de pensionneering bestaan, recht zou hebben gegeven op een hooger pensioen dan verleend werd, de belanghebbende alsnog in het genot van dat hoogere pensioen wordt gesteld, indien althans de daartoe strekkende aanvraag binnen vijf jaar na het verlaten van den dienst wordt ingediend.

Artikel 17.

1) Behoudens het bepaalde in het tweede lid van dit artikel, gaat het pensioen in van en met den dag volgende op dien, waarop het traktement het laatst genoten werd, tenzij de aanvrage om in het genot van pensioen te komen, wordt ingediend later dan een jaar na de toekenning van het eervol ontslag, in welk geval het pensioen ingaat van en met den 1sten der maand, waarin de aanvrage wordt ontvangen, in Nederlandsch-Indië bij het Departement van Oorlog, in Nederland bij dat van Koloniën.

2) In geen geval wordt het pensioen genoten gedurende den tijd, dien de officier *buiten bezwaar van den lande*, met verlof of non-actief doorbracht.

Artikel 18.

1) Aan officieren, gepensionneerd wegens het volbrengen van den diensttijd, bedoeld in artikel 1, kan, wanneer zij in werkelijken dienst bij 's Rijks Zee- of Landmacht, dan wel bij de Koloniale landmacht of de Gouvernementsmarine worden hersteld, worden vergund het pensioen te genieten gelijktijdig met de inkomsten aan den werkelijken dienst verbonden.

2) Die vergunning wordt verleend, in Nederland door de Koningin, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal onder nadere Koninklijke goedkeuring.

3) Verlaat de gepensionneerde den dienst bij het Nederlandsch-Indische leger opnieuw, dan wordt zijn pensioen, overeenkomstig de bepalingen van dit reglement herzien met inachtneming van zijn jongst doorgebrachten diensttijd. Het opnieuw te verleenen pensioen zal in geen geval minder bedragen dan het vroeger genotene.

4) Het pensioen wordt in zijn geheel gelijktijdig genoten met de soldij verbonden aan de militaire Willemsorde en de toelage verbonden aan de benoeming tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Artikel 19.

1) De Koningin behoudt zich voor om de zich buiten Nederlandsch-Indië bevindende gepensionneerde officieren in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, bedoeld bij artikel 185 der Grondwet, op te roepen, om, na daartoe geschikt te zijn bevonden, in dienst te worden gesteld bij de strijdkrachten van den Staat.

2) Het pensioen van den officier, die zonder geldige redenen, aan die oproeping niet voldoet, of zich aan de wederindienststelling onttrekt, wordt, op uitspraak van den Minister van Koloniën, geschorst.

3) Deze schorsing neemt aanvang met den dag, waarop de gepensionneerde moest opkomen en niet opgekomen is, en eindigt met dien, waarop de gepensionneerden, die aan de oproeping hebben voldaan, bij algemeenen maatregel van hunne verplichting tot den werkelijken dienst worden ontslagen.

Artikel 20.

Overeenkomstig het bepaalde bij artikel 19 is de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië bevoegd om in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden in Nederlandsch-Indië, bedoeld bij artikel 2 van het dienstplicht-besluit voor Europeanen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 October 1917, nº 47 (*Indisch Staatsblad* 1918, nº 70), de zich aldaar bevindende gepensionneerde officieren voor wederindienststelling op te roepen, zullende de schorsing, in het voorgaande artikel bedoeld worden toegepast op uitspraak van den Commandant van het Leger.

Artikel 21.

Het pensioen vervalt:

a. wanneer de gepensionneerde eenige geregelde rijksinkomst geniet van een vreemde mogendheid, en dat wel van en met den eersten der maand volgende op dien waarin dit blijkt;

hem kan door den Minister van Koloniën worden vergund het pensioen tot wederopzeggens te behouden, indien vóór of uiterlijk *zes* maanden na het aanvaarden van de betrekking, waaraan die rijksinkomst is verbonden, van den belanghebbende eene schriftelijke aanvraag tot het bekomen van goedkeuring op die aanvaarding bij het Departement van Kolo-

niën wordt ontvangen; ook kan op daartoe door hem gedane aanvraag aan den gepensionneerde, den staat van Nederlander niet bezittende, die na terugkeer in zijn eigen land geregelde rijksinkomsten geniet uit hoofde van diensten, waartoe hij krachtens de wetten des lands is verplicht, door den Minister van Koloniën worden vergund het pensioen tot wederopzeggens te blijven genieten;

b. wanneer de betaling gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet is opgevorderd;

nochtans kunnen zij, wier pensioen volgens deze paragraaf verviel, op hun verzoek, buiten Nederlandsch-Indië door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal in het genot daarvan hersteld worden, in welk geval de uitkeering aanvangt van en met het kwartaal, volgende op dat, waarin de aanvraag tot herstel is ingekomen;

c. van en met den eersten der maand, volgende op die, waarin de gepensionneerde overlijdt.

Artikel 22.

1) De gepensionneerde of onderstand genietende, die is veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden, tot hechtenis van drie maanden, tot plaatsing in eene rijkswerkinrichting of tot eenige zwaardere straf, mist, gedurende den tijd, dat hij zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van pensioen of onderstand.

2) Ten aanzien van hem, die in Nederland zijne straf ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt is de Minister van Koloniën, en ten aanzien van hem, die zijne straf in Nederlandsch-Indië ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, de Gouverneur-Generaal, daartoe termen vindende, bevoegd om:

1º gedurende dien tijd over het pensioen of den onderstand van den veroordeelde te beschikken ten behoeve van zijne vrouw, van zijne minderjarige afstammelingen in de rechte linie of van zijne bloedverwanten in de opgaande linie;

2º voor zoover van de onder 1º bedoelde bevoegdheid geen gebruik wordt gemaakt, hem, die uit de gevangenis of Rijkswerkinrichting is ontslagen, in het genot te stellen van eene uitkeering tot het bedrag, dat de helft van het jaarlijksche bedrag van het pensioen of den onderstand niet te boven gaat.

Artikel 23.

Het pensioen kan in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het leger, worden ingetrokken, wanneer blijkt dat de gepensionneerde de verordeningen tot handhaving van het eigendomsrecht van den Staat op de Gouvernements-archieven in 's Rijks koloniën of bezittingen heeft overtreden.

Artikel 24.

1) Alle in dit reglement vermelde pensioenen worden genoten onder den last aan de zijde van den gepensionneerde, tot naleving van alle verplichtingen, hem krachtens dit reglement opgelegd, of aan dat genot bij latere algemeene verordeningen te verbinden.

2) De aanvragen tot het verkrijgen van pensioen worden gericht, in Nederland tot den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië tot den Commandant van het leger aldaar; zij worden steeds ingediend, zooveel mogelijk met inachtneming der eischen van de militaire hierarchie.

3) De pensioenen worden verleend in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Leger-commandant; in de daartoe strekkende beschikkingen wordt steeds melding gemaakt van de artikelen van dit reglement, waarop deze berusten. Van de beslissingen van den Minister van Koloniën en van den Gouverneur-Generaal is beroep op de Koningin, van die van den Legercommandant op den Gouverneur-Generaal.

4) Van de vermelde beschikkingen wordt opgaaf gedaan in de *Javasche courant* en, voor zoover het pensioen in Nederland werd toegekend, ook in de *Nederlandsche Staatscourant*.

5) Pensioenneering gaat gepaard met- of wordt voorafgegaan door toekenning van eervol ontslag uit den militairen dienst.

6) Nopens de toekenning van het pensioen wordt den belanghebbende een authentiek bewijsstuk uitgereikt.

Artikel 25.

De pensioenen zijn, na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar in Nederland na het einde van elk kwartaal, in Nederlandsch-Indië, na afloop van elke maand, een en ander behoudens het bepaalde bij art. 69 der Indische Comptabiliteitswet (*Indisch Staatsblad* 1917, n° 521).

Artikel 26.

1) De pensioenen, krachtens dit reglement verleend, zijn onvervreemdbaar, voor zooveel zij in Nederland betaald worden, overeenkomstig de wet van 26 Mei 1849 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 24).

2) De gepensionneerde kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

3) Indien hij last geeft om het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

4) Alle overeenkomsten hiermede strijdig zijn nietig.

5) Deze bepaling wordt uitgedrukt in het authentiek bewijsstuk bedoeld aan het slot van artikel 24.

6) Onder de hier bedoelde verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen een matige rente verstrekt, tegen tijdelijke afgifte van het vermelde authentiek bewijsstuk, mits de bepalingen, volgens welke die voorschotten worden uitgekeerd zijn goedgekeurd, in Nederland door Gedeputeerde Staten der betrokken provincie, in Nederlandsch-Indië door de autoriteiten daartoe aan te wijzen door den Gouverneur-Generaal.

Artikel 27.

1) Indien een gepensionneerd officier of een gewezen officier, wien onderstand is toegelegd, in een gesticht of eene instelling van weldadigheid door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of, op welke wijze ook, door zoodanige stichting of door eene burgerlijke gemeente wordt verpleegd, worden de deswege verschuldigde verpleegkosten, zooveel mogelijk, uit het pensioen of den onderstand voldaan.

2) Gedurende de verpleging wordt, zoo mogelijk, het volle oedrag van het pensioen of den onderstand ieder kwartaal betaalbaar gesteld aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente, dat zijnerzijds verplicht is om aan den verpleegde het bedrag uit te keeren, waarmede het pensioens- of onderstandsdeel de verschuldigde verpleegkosten overtreft.

3) Ingeval het pensioen of de onderstand over het tijdvak der verpleging reeds is uitgekeerd, worden gemelde kosten verhaald op het pensioen of den onderstand van het eerstvolgend kwartaal waarover de verpleegde die gelden weder zelf kan ontvangen.

4) Heeft de verpleging van den gepensionneerde of onder-

stand genietende plaats in eenige maritieme of militaire ziekeninrichting, of wel op eenigerlei wijze ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, tenzij als gevolg van eene veroordeeling, die leidt tot gemis van het genot van pensioen of onderstand, dan wordt het ter zake van die verpleging verschuldigde mede op den voet van het bepaalde bij het 1ste lid zooveel mogelijk uit het pensioen of den onderstand bekostigd, met dien verstande, dat bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië uit het pensioen of den onderstand in geen geval meer wordt voldaan dan de door den gepensionneerde of onderstand genietende volgens het betrekkelijk militair tarief te betalen verpleegkosten.

5) Hetgeen uit het pensioen of den onderstand op die wijze minder wordt terug ontvangen dan het voor de verpleging verschuldigd bedrag wordt ten laste van de Indische geldmiddelen verevend.

6) In Nederland is de Minister van Koloniën en in Nederlandsch-Indië de Commandant van het Leger, bevoegd om de kosten van verpleging in buitenlands gevestigde ziekeninrichtingen of andere openbare en bijzondere instellingen van liefdadigheid welke — naar hun oordeel — daarvoor in aanmerking komen, van de pensioenen of onderstanden der verpleegden te doen inhouden en aan de besturen dier inrichtingen of instellingen te doen uitbetalen.

7) De verplegingskosten zullen echter nimmer tot een hooger bedrag dan het beloop van het pensioen of den onderstand over het tijdvak der verpleging vergoed worden.

8) Is het pensioen of de onderstand over het tijdvak der verpleging reeds uitgekeerd, dan worden geen verpleegkosten te goed gedaan.

9) Het vierde en het vijfde lid van dit artikel is, bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië, niet van toepassing op gepensionneerden of onderstand genietenden, die benoemd zijn tot, of belast zijn met de waarneming van eene betrekking onder genot van bezoldiging ten laste der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië en derhalve in die betrekking ter verpleging worden opgenomen.

Artikel 28.

1) Aan officieren, die uit den militairen dienst worden ontslagen ingevolge een van de punten 1º tot en met 10º van artikel 42 der Regeling, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 8 September 1910, nº 39 (*Indisch Staatsblad* nº 592)

wordt, wanneer bij de redenen van het ontslag verzachtende omstandigheden zijn of worden aangenomen, voortdurende of tijdelijke onderstand toegekend.

2) Voortdurende onderstand wordt verleend, wanneer de ontslagene een diensttijd telt van ten minste acht werkelijke jaren, die ingeval van pensionneering geldend zouden zijn.

3) Bij minderen diensttijd wordt tijdelijke onderstand toegekend, en wel voor een tijdvak, gelijk aan de helft van den volbrachten werkelijken diensttijd, die ingeval van pensionneering geldend zou zijn.

4) De onderstand bedraagt de helft van het pensioen, dat den officier zou zijn toegekend, indien hij den dienst had moeten verlaten wegens ziels- of lichaamsgebreken, niet in en door den dienst ontstaan.

5) Op de aan officieren te verleenen onderstanden zijn mutatis mutandis toepasselijk de bepalingen in de artikelen 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24 (uitgezonderd het 4de en het 5de lid), 25, 26 en 27 ten aanzien der persioenen vastgesteld.

6) Op den onderstand wordt om geenerlei reden korting toegestaan ten behoeve van particuliere schuldeischers.

7) De onderstand wordt niet uitgekeerd zoolang de in het genot daarvan gestelde voormalige officier eene geregelde inkomst geniet ten laste der geldmiddelen van den Staat of van zijne Koloniën of bezittingen.

Artikel 29.

In gevallen waarin bij dit reglement niet is voorzien of wanneer uitstekende militaire daden eene buitengewone geldelijke belooning vorderen ten laste der begrooting van Nederlandsch-Indië, behoudt de Koningin zich voor daarin te voorzien bij een afzonderlijk en met redenen omkleed besluit.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 4 December 1919 (*Staatsblad* nº 801).

Mij bekend,
De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

Reglement op het verleenen van pensioenen en van onderstanden voor eens aan de Europeesche en met dezen gelijkgestelde militairen beneden den rang van onderluitenant van het Nederlandsch-Indische leger.

HOOFDSTUK I.

Van het recht op pensioen en op onderstand voor eens.

Artikel 1.

Recht op *voortdurend* pensioen wordt, ongerekend in de gevallen, bedoeld bij de artikelen 3, § 4, en 4, § 2, verkregen:

1º door geheele voldoening aan het laatstaangegane dienstverband of door het stellen van een plaatsvervanger, die de verplichting overneemt om ten minste dat verband uit te dienen, — in beide gevallen echter alléén, als de belanghebbende tevens een diensttijd van *ten minste dertig dienstjaren* kan doen gelden;

2º als de militair den dienst moet verlaten wegens *in en door* den dienst ontstane ziels- of lichaamsgebreken, die hem ongeschikt maken voor de verdere waarneming van den militairen dienst zoowel *in als buiten* Europa, en niet gezegd kan worden, dat hij eene genees- of heelkundige behandeling, waardoor de geschiktheid voor den dienst zou kunnen zijn herwonnen, *opzettelijk* bemoeilijkt of belet heeft;

3º als hij den dienst moet verlaten wegens ziels- of lichaamsgebreken die hem ongeschikt maken voor de verdere waarneming van den militairen dienst zoowel *in als buiten* Europa, *niet* ontstaan in en door den dienst en niet het gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, mits de belanghebbende tevens een diensttijd van *ten minste twaalf dienstjaren* kunne doen gelden;

4º als hij den dienst moet verlaten onder gelijke omstandigheden, als hiervoren onder 3º bedoeld, zonder te voldoen aan den daarbij ten aanzien van den diensttijd gestelden

eisch, doch *voor altijd* geheel of ten deele buiten staat wordt bevonden om in zijn levensonderhoud te voorzien;

5º door den in Nederlandsch-Indië *geboren* en *aldaar* in dienst getreden militair, zoomede door den met eene in Nederlandsch-Indië geboren vrouw gehuwden militair, die hoewel alleen lichamelijk ongeschikt voor de verdere waarneming van den militairen dienst in Nederlandsch-Indië, nochtans op dien grond den dienst moeten verlaten en overigens in de termen vallen van het bepaalde onder 2e, 3e of 4e hiervoren.

6º als de militair, die niet valt in de termen van een der voorafgaande bepalingen, den dienst moet verlaten wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid om in den verkregen rang of stand bij de Nederlandsch-Indische landmacht te dienen of wegens het eindigen van een dienstverband, welks vernieuwing is geweigerd om andere redenen dan wangedrag, onzedelijkheid of verregaande nalatigheid in de vervulling der dienstplichten, — een en ander mits de belanghebbende tevens een diensttijd van *ten minste twintig dienstjaren* kunne doen gelden.

Artikel 2.

§ 1. Waar in dit reglement niet bepaald wordt gewag gemaakt van ,,werkelijke'' dienstjaren, doelt het woord ,,dienstjaren'' op een diensttijd, berekend overeenkomstig de artikelen 11—14.

§ 2. Als ,,plaatsvervanger'' in den zin van artikel 1, onder 1e, wordt uitsluitend aangemerkt hij, die als zoodanig is toegelaten ingevolge schriftelijke machtiging van de daartoe bevoegde autoriteit.

§ 3. 1. Als ,,eigen moedwillige handelingen'' worden bij de toepassing van dit reglement beschouwd alle daden, gepleegd met het kennelijk doel om lichamelijke ongeschiktheid voor den militairen dienst te veroorzaken, zoomede het opzettelijk bemoeilijken of beletten van eene genees- of heelkundige behandeling, waardoor de geschiktheid voor den militairen dienst zou kunnen zijn herwonnen.

2. Onder het opzettelijk bemoeilijken of beletten van eene genees- of heelkundige behandeling wordt verstaan het bemoeilijken of beletten onder omstandigheden, die wijzen op het kennelijk doel van den belanghebbende om voor den militairen dienst ongeschikt te blijven.

3. De beslissing in hoever eene genees- of heelkundige behandeling, in den zin van het vorenbepaalde, al dan niet opzettelijk bemoeilijkt of belet is geworden, berust: in Nederland bij den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië: bij den Commandant van het Leger.

4. Ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan door misbruik van alcoholische of narcotische middelen, worden geacht het gevolg te zijn van „ongeregeld gedrag".

§ 4. Ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan „in en door den dienst", worden, met uitsluiting van alle andere, gerekend te zijn:

a. die, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen;

b. die, welke beschouwd moeten worden òf als het gevolg van vermoeienissen òf ontberingen bij oorlogsverrichtingen, òf ontstaan zijn buiten den oorlog, doch onder omstandigheden, zóó uitsluitend aan het volbrengen van militaire dienstplichten verbonden, dat de bekomen gebreken in dit opzicht met de gevolgen van oorlogsverrichtingen kunnen worden gelijkgesteld.

Artikel 3.

§ 1. Recht op *tijdelijk* pensioen wordt, ongerekend in het geval, bedoeld bij artikel 4, § 2, verkregen:

1º als de militair den dienst moet verlaten onder gelijke omstandigheden, als vermeld in artikel 1, onder 3º, niet verkeert in het geval, voorzien onder 4º van dat artikel, en een diensttijd kan doen gelden van *minder dan twaalf* doch *ten minste acht dienstjaren*;

2º als hij den dienst moet verlaten, onder dezelfde omstandigheden, als hiervoren onder 1º bedoeld, zijn diensttijd *minder dan acht dienstjaren* bedraagt, doch hij *tijdelijk* geheel of ten deele buiten staat wordt bevonden om in zijn levensonderhoud te voorzien;

3º door den in Nederlandsch-Indië geboren en aldaar in dienst getreden militair, zoomede door den met eene in Nederlandsch-Indië geboren vrouw gehuwden militair, die, hoewel alleen lichamelijk ongeschikt voor de verdere waarneming van den militairen dienst in Nederlandsch-Indië, nochtans op dien grond den dienst moeten verlaten, en overigens in de termen vallen van het bepaalde onder 1º of 2º hiervoren;

4º als de militair den dienst moet verlaten onder gelijke

omstandigheden, als vermeld in artikel 1, onder 6º, doch een diensttijd kan doen gelden van *minder dan twintig*, maar *ten minste acht dienstjaren.*

§ 2. 1. Het tijdelijk pensioen wordt voor niet korter dan één jaar en voor niet langer dan *vijf* jaar toegekend.

2. Is het voor korteren termijn dan vijf jaren toegekend, dan kan het, indien bij een geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende *tijdelijk* geheel of ten deele buiten staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 17, 2º en 3º, eens of meermalen worden verlengd, met dien verstande dat het in geen geval kan worden genoten over een langeren dan den gemelden termijn van vijf jaren, daaronder c.q. begrepen de tijd van schorsing ingevolge artikel 32 en de tijd waarover tijdelijk pensioen niet werd toegekend, omdat de belanghebbende nog dan wel weder geschikt was om in zijn levensonderhoud te voorzien.

§ 3. Het in de vorige paragraaf bedoeld geneeskundig onderzoek mag niet langer dan *drie* maanden vóór den vervaldag van het tijdelijk pensioen hebben plaats gehad.

§ 4. Het *tijdelijk* pensioen wordt veranderd in *voortdurend* pensioen, wanneer bij *militair* geneeskundig onderzoek blijkt, dat de tijdelijk gepensionneerde *voor altijd* geheel of ten deele buiten staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien.

§ 5. Geene verlenging van tijdelijk pensioen en geene verandering van tijdelijk in voortdurend pensioen heeft plaats, tenzij bij het laatstelijk ingesteld geneeskundig onderzoek oorzakelijk verband is gebleken tusschen de daarbij bevonden ziels- of lichaamsgebreken en die, welke aanvankelijk tot de toekenning van tijdelijk pensioen aanleiding hebben gegeven.

Artikel 4.

§ 1. Recht op onderstand *voor ééns* wordt verkregen:

1º door den niet voor toekenning van pensioen in aanmerking komenden militair, die den dienst moet verlaten wegens ziels- of lichaamsgebreken, welke hem ongeschikt maken voor de verdere waarneming van den militairen dienst zoowel *in als buiten* Europa, en niet het gevolg zijn van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag;

2º door den in Nederlandsch-Indië geboren en aldaar in dienst getreden militair, zoomede door den met eene in Nederlandsch-Indië geboren vrouw gehuwden militair, die, zonder in het genot van pensioen te kunnen worden gesteld, den dienst moeten verlaten wegens ziels- of lichaamsgebreken, welke hen alleen ongeschikt maken voor de verdere waarneming van den militairen dienst in Nederlandsch-Indië, en niet het gevolg zijn van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag;

3º door den gewezen militair, wiens tijdelijk pensioen niet verlengd wordt, omdat hij nog dan wel weder geschikt is om in zijn levensonderhoud te voorzien.

§ 2. Aan den gewezen militair, wien aanvankelijk een onderstand voor eens is toegekend, wordt, op den voet der regelen, neergelegd in de artikelen 1 en 3, alsnog *voortdurend of tijdelijk* pensioen toegekend, indien blijkt dat hij, tengevolge van de ziels- of lichaamsgebreken, welke hem laatstelijk ongeschikt maakten voor de verdere waarneming van den militairen dienst, *voortdurend* geheel of ten deele, dan wel *tijdelijk* geheel of ten deele niet in staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien.

Artikel 5.

§ 1. 1. Behoudens het bepaalde in de volgende paragraaf en in de paragrafen 3 en 5 van artikel 21 wordt ter zake van verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken geen onderstand voor ééns toegekend en geen pensioen verleend, gewijzigd, verlengd of verhoogd, zonder dat over het ontstaan, den aard en de gevolgen van de verwonding, de verminking, het letsel, de ziels- of lichaamsgebreken, welke recht op onderstand of pensioen geven, een militair geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad, naar regelen, te stellen bij algemeene verordening.

2. Dit militair geneeskundig onderzoek wordt, op last of met machtiging van de bevoegde autoriteit of op verzoek van den belanghebbende eenmaal herhaald, mede overeenkomstig bij algemeene verordening te stellen regelen.

§ 2. In Nederland kan door den Minister van Koloniën en in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het Leger genoegen genomen worden met de verklaringen van burgerlijke geneeskundigen betreffende tijdelijk gepension-

neerden, die voor eene verlenging van het tijdelijk pensioen overeenkomstig artikel 3 paragraaf 2 in aanmerking komen, of aanspraak hebben op onderstand voor ééns ingevolge artikel 4, paragraaf 1, onder 3°.

Artikel 6.

§ 1. Het recht op verkrijging van pensioen of van onderstand voor ééns gaat verloren:

a. ingeval van ontslag wegens wangedrag, onzedelijkheid of verregaande nalatigheid in de vervulling der dienstplichten;

b. ingeval van verwijdering uit den dienst tijdens de militair aan de strengere krijgstucht is onderworpen;

c. ingeval van veroordeeling tot militaire detentie, gevangenisstraf of eenige zwaardere straf, indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is of wel ingeval van gelijke veroordeeling na het verlaten van den dienst wegens een misdrijf, vóór dat tijdstip begaan, indien uit den aard der zaak verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg zou geweest zijn;

d. ingeval van het verlaten van den dienst uithoofde van ongeschiktheid wegens ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan of vóórtdurend tengevolge van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag;

e. ingeval van een rechterlijk gewijsde terzake van desertie of van een krijgstuchtelijke bestraffing terzake van vermissing in Nederlandsch-Indië voor langer dan acht en twintig dagen, in beide gevallen indien verwijdering uit den dienst daarvan het gevolg is;

f. ingeval van het verlaten van den dienst uithoofde van lichaamsgebreken ontstaan vóór het in dienst treden en bij het geneeskundig onderzoek niet waarneembaar, doch waarvan het bestaan den betrokkene bekend was en bij bedoeld onderzoek opzettelijk werd verzwegen.

§ 2. Vervolging wegens misdrijf schorst de beslissing omtrent de toekenning van pensioen of van onderstand voor ééns tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Artikel 7.

Overgang in eenigen anderen tak van Rijksdienst in Nederland of zijne koloniën en bezittingen in andere werelddee-

len, waaraan uitzicht op pensioen of gagement is verbonden, heeft tengevolge dat de betrokkene geen recht meer kan doen gelden op de verkrijging van pensioen of van onderstand voor éèns volgens dit reglement.

Artikel 8.

§ 1. Behoudens het bepaalde bij de paragrafen 2 en 3 hieronder, neemt het pensioen aanvang met den dag, waarop het traktement of de soldij heeft opgehouden.

§ 2. Het pensioen of de verhooging van pensioen, toegekend ingevolge artikel 10, § 2, gaat in:

a. met den dag, waarop het traktement of de soldij heeft opgehouden;

b. met den dag, waarop de aanvrage bij het Ministerie van Koloniën in Nederland of bij het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië is ontvangen,

naar gelang de ontvangst der aanvrage plaats heeft binnen één jaar na het verlaten van den dienst of na verloop van dien termijn.

§ 3. De verhooging van pensioen, bedoeld bij artikel 23, gaat in met den dag, waarop de aanvrage bij het Ministerie van Koloniën in Nederland of bij het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië is ontvangen.

Artikel 9.

§ 1. De militair, die bij het Nederlandsch-Indische leger in dienst is getreden, terwijl hij in het genot was van voortdurend militair pensioen of gagement ten laste van de koloniale geldmiddelen of van pensioen ten laste van de Staatsbegrooting als gewezen militair van de landmacht in West-Indië, wordt bij het verlaten van den dienst gepensionneerd naar reden van zijn geheelen diensttijd, indien hij alsdan valt in de termen van het bepaalde bij artikel 1. Is dit niet het geval, dan wel heeft de betrokkene tijdens zijne nieuwe verbintenis het recht op verkrijging van pensioen verloren, dan blijft hij in het genot van het vroeger toegekende gagement of pensioen of wordt hem dit weder toegekend, tenzij ter zake anders is bepaald.

§ 2. Het pensioen, toegekend overeenkomstig § 1 hiervoren, bedraagt niet minder dan het vroeger verleende pensioen of gagement.

Artikel 10.

§ 1. Aan den militair, die recht heeft op pensioen ingevolge artikel 1, onder ten 1°, wordt dat pensioen toegekend op zijn verzoek.

§ 2. Wanneer een militair zonder toekenning van pensioen of zonder erkenning van het recht op pensioen den dienst heeft verlaten, hoewel hij recht op pensioen kon doen gelden, of wanneer een gepensionneerd militair, buiten het geval bij artikel 23 voorzien, recht heeft op een hooger pensioen dan hem werd verleend, wordt hij op zijn verzoek alsnog in het genot van het hem toekomend pensioen of hooger pensioen gesteld.

§ 3. Het recht op verkrijging van pensioen of van een hooger pensioen is verbeurd, wanneer de belanghebbende het niet heeft doen gelden binnen *vijf* jaren na het verlaten van den dienst.

§ 4. Om voor verlenging van tijdelijk pensioen of voor toekenning van voortdurend in stede van tijdelijk pensioen in aanmerking te komen, moet de belangbebbende eene aanvrage inzenden binnen *drie* maanden na den vervaldag van het vorig pensioen. Door het niet tijdig inzenden van de aanvraag gaat de aanspraak op het verder genot van tijdelijk pensioen of op toekenning van voortdurend pensioen verloren, tenzij, in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het Leger, termen worden gevonden om van deze bepaling af te wijken.

§ 5. De aanvragen worden in alle vorenbedoelde gevallen gericht: in Nederlandsch-Indië aan den Commandant van het Leger en chef van het Departement van Oorlog, elders aan den Minister van Koloniën in Nederland.

§ 6. Hij, die zonder toekenning van onderstand voor ééns of zonder erkenning van het recht daarop den dienst heeft verlaten, hoewel hij recht op onderstand kon doen gelden, zoomede hij, die aanspraak heeft op onderstand ingevolge artikel 4, paragraaf 1, onder 3°, wordt op zijn verzoek in het genot van dien onderstand gesteld, mits zijne op den voet van § 5 hiervoren in te zenden aanvrage wordt ontvangen binnen *zes* maanden na het verlaten van den dienst of na ommekomst van den termijn, waarvoor hem tijdelijk pensioen is verleend.

HOOFDSTUK II.

Van den diensttijd.

Artikel 11.

1. Als diensttijd komt in aanmerking de overeenkomstig de artikelen 13 en 14 berekende tijd, vóór en na de inwerkingtreding van dit reglement doorgebracht:

a. in militaire betrekkingen bij het Nederlandsch-Indische leger, daaronder begrepen het buiten Nederlandsch-Indië gevestigde troepengedeelte van dat leger;

b. in andere militaire, maritieme en burgerlijke betrekkingen van het Rijk of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen of van gemeenten van het Rijk of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, mits de diensten, in die betrekkingen bewezen, naar de daarvoor geldende regelen aanspraak geven op pensioen of gagement en, behoudens het bepaalde bij artikel 9 § 1 ten aanzien van de landmacht in West-Indië, niet reeds met pensioen of gagement zijn vergolden.

2. Mede komt als diensttijd in aanmerking, de tijd gedurende welken iemand, zonder Nederlandsch-Indisch burgerlijk ambtenaar te zijn geweest, burgerlijke bezoldiging, toelage, daggeld of andere doorloopende inkomsten ten laste van de begrooting van Nederlandsch-Indië heeft genoten, mits die tijd onmiddellijk is gevolgd door eene militaire verbintenis of, wanneer niet onmiddellijk door zoodanige verbintenis gevolgd, ten minste één jaar achtereen heeft geduurd.

Artikel 12.

Als diensttijd op den voet van artikel 11 onder *a*, komt mede in aanmerking:

a. dienst bij mobiele schutterijen;

b. de tijd van krijgsgevangenschap;

c. dienst bij de lijfwachten aan de hoven der inlandsche vorsten te Soerakarta en Djokjakarta.

Artikel 13.

§ 1. Bij de vaststelling van den voor pensioen of voor onderstand voor ééns geldigen diensttijd, als bedoeld bij artikel 11, onder *a*, en artikel 12, wordt het volgende in acht genomen:

1º *Niet* in aanmerking komt:

a. diensttijd, voorafgegaan aan het tijdstip, waarop het zestiende levensjaar is vervuld;

b. de tijd, gedurende welken de militair aan de strengere krijgstucht onderworpen is geweest;

c. de tijd, in gijzeling doorgebracht;

d. de tijd, gedurende welken de tot gevangenisstraf, hechtenis of detentie veroordeelde in verzekerde bewaring is geweest, uitgezonderd de duur van het voorloopig arrest, indien dit bij de veroordeeling niet in mindering is gebracht van de opgelegde straf;

e. de tijd, voorafgaande aan het verlaten van den dienst onder omstandigheden, welke het recht op verkrijging van pensioen deden verloren gaan;

f. de militaire diensttijd, voorafgaande aan een rechterlijk gewijsde ter zake van desertie, zoomede die, voorafgaande aan het tijdstip, waarop de militair, die uit de sterkte van het leger afgevoerd en krijgstuchtelijk gestraft werd wegens vermissing in Nederlandsch-Indië voor langer dan acht en twintig dagen, weder in die sterkte is gevoerd;

tenzij er, na nauwkeurig onderzoek omtrent de omstandigheden waaronder de desertie of vermissing plaats had, in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal, termen zijn gevonden om het hier bepaalde niet toe te passen.

2) Bovendien wordt, bij de toekenning van onderstand voor eens niet in rekening gebracht de diensttijd, welke reeds vroeger met onderstand op grond van artikel 4, § 1, onder 1º of 2º is beloond geworden.

2º Dubbel wordt geteld:

a. de tijd, in werkelijken dienst doorgebracht in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën, dan wel daarbuiten, doch tusschen de keerkringen, en gedurende den overtocht uit Nederland derwaarts, van en met den dag van inscheping af, zoomede gedurende den overtocht naar Nederland, tot en met den dag van ontscheping;

b. de tijd, doorgebracht bij eenig op voet van oorlog gesteld troepengedeelte, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger, dat heeft deelgenomen aan krijgsverrichtingen buiten 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en buiten de keerkringen indien — en voor zoover —, door de Koningin wordt bepaald, dat die tijd dubbel in rekening zal worden gebracht.

3º *Enkel* dat is: *jaar voor jaar*, wordt geteld:

a. de tijd, in Nederland doorgebracht bij eenig tot het Nederlandsch-Indische leger behoorend, niet op voet van oorlog gesteld troepengedeelte;

b. de tijd, doorgebracht onder omstandigheden, als omschreven onder 2°, letter *b* hiervoren, voor zoover door de Koningin geene beschikking, als daar bedoeld, ten aanzien van dien tijd is genomen;

c. de tijd, met verlof buiten Nederlandsch-Indië doorgebracht, gerekend van en met den dag van inscheping bij vertrek tot en met den dag van ontscheping bij terugkeer van het verlof;

d. de tijd, doorgebracht in krijgsgevangenschap.

§ 2. Diensten, volbracht in betrekkingen, als vermeld onder *b* van artikel 11, worden toegerekend in dezelfde verhouding, waarin dat zou plaats hebben, indien zij op zich zelf moesten strekken tot regeling van pensioen.

Artikel 14.

§ 1. Wanneer bij de berekening van het aantal dienstjaren de som van den diensttijd niet juist een vol jaar of volle jaren uitmaakt, dan wordt een gedeelte van een jaar voor een vol jaar in rekening gebracht, indien het ten minste *één honderd vijf en tachtig dagen* bedraagt. Anders wordt het verwaarloosd.

§ 2. Deze bepaling is niet van toepassing op de becijfering van de minima van dienst, bij de artikelen 1 en 3 gesteld voor het verkrijgen van recht op pensioen.

HOOFDSTUK III.

Van het bedrag der pensioenen en der onderstanden voor eens.

Artikel 15.

§ 1. Het normaal pensioensbedrag, zonder verhooging om bijzondere redenen, is voor elken rang of stand aangegeven op den bij dit reglement gevoegden staat letter A.

§ 2. De sommen, op dezen staat gebracht, dienen ook tot maatstaf van berekening voor niet in dien staat genoemde betrekkingen bij het Nederlandsch-Indische leger, waaraan

bij Koninklijk besluit een militaire rang of stand dan wel gelijkstelling met zoodanigen rang of stand is of wordt verbonden.

Artikel 16.

§ 1. 1) De regeling van het pensioen geschiedt naar den verkregen hoogsten rang of stand, indien de betrokkene daarin ten minste *twee* jaren *werkelijken* dienst heeft doorgebracht of wel tijdens het bekleeden daarvan in de termen valt voor pensionneering wegens *in en door den dienst* ontstane ziels- of lichaamsgebreken.

2) In andere gevallen wordt het pensioen geregeld naar den onmiddellijk voorafgaanden lageren rang of stand of naar den laagsten, wanneer geen hoogere bekleed is.

§ 2. De berekening van den werkelijken dienst, in de vorige paragraaf bedoeld, geschiedt over den geheelen duur van den diensttijd bij het Nederlandsch-Indische leger doorgebracht, tenzij degradatie heeft plaats gehad, in welk geval uitsluitend de werkelijke dienst na die degradatie in rekening wordt gebracht.

Artikel 17.

Ongerekend mogelijke verhooging overeenkomstig de artikelen 20 en 21, en behoudens het bepaalde bij artikel 19, wordt, bij een diensttijd van *dertig dienstjaren of minder*, voor elk dienstjaar toegekend *één dertigste gedeelte* van het normaal pensioensbedrag, bij artikel 16 bedoeld;

met dien verstande dat:

1º het normaal bedrag steeds *ten volle* wordt toegekend aan den militair, die in de termen valt voor pensionneering wegens ziels- of lichaamsgebreken, ontstaan *in en door den dienst*;

2º niet minder dan *twee derde gedeelten* van dat bedrag wordt toegekend aan den militair, die in aanmerking komt voor pensionneering wegens ziels- of lichaamsgebreken, *niet* ontstaan in en door den dienst, en voor altijd of tijdelijk, *geheel* buiten staat wordt bevonden om in zijn levensonderhoud te voorzien;

3º dat niet minder dan *de helft* van het normaal pensioensbedrag wordt verleend aan den militair, die in aanmerking komt voor pensionneering om dezelfde reden, als onder ten 2º hiervoren vermeld, doch, voor altijd of tijdelijk, slechts *gedeeltelijk* buiten staat wordt bevonden om in zijn levensonderhoud te voorzien;

4º dat in geen geval minder wordt toegelegd dan één derde gedeelte van het normaal pensioensbedrag.

Artikel 18.

§ 1. Bij een diensttijd van *meer dan dertig dienstjaren* wordt het normaal pensioen voor elk dienstjaar méér verhoogd met het bedrag voor elken rang of stand aangeduid in den aan dit reglement gehechten staat letter B; met dien verstande, dat uit dezen hoofde geen hooger pensioen zal worden toegekend dan het mede in dien staat voor iederen rang of stand vermelde hoogste bedrag.

§ 2. Het bepaalde bij § 2 van artikel 16 is ook hier toepasselijk.

Artikel 19.

Behoudens mogelijke verhooging overeenkomstig de artikelen 20 en 21 wordt het pensioen, ongeacht den duur van den diensttijd, tot het in artikel 18, § 1, bedoelde hoogste bedrag, toegekend aan den militair, die in de termen valt voor pensionneering wegens ziels- of lichaamsgebreken, welke het gevolg zijn van verwonding, verminking of letsel in den strijd bekomen.

Artikel 20.

§ 1. Het bedrag van het pensioen, berekend volgens de voorafgaande artikelen, wordt verhoogd, wanneer tengevolge van verwonding, verminking, letsel of van andere ziels- of lichaamsgebreken is ontstaan:

1º het verlies van één of meer ledematen;

2º het geheel en onherstelbaar verlies van het gezichtsvermogen in één of in beide oogen;

3º een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand wegens andere oorzaken dan die genoemd onder 1º en 2º.

§ 2. De verhooging wordt berekend naar reden van het hoogste pensioen, bij artikel 18, § 1, vastgesteld, voor den rang of stand, waarnaar het pensioen wordt geregeld en bedraagt:

a. wegens het verlies van één der ledematen of het verlies van het gezichtsvermogen in één der oogen *een vierde gedeelte* van dat hoogste bedrag;

b. wegens het verlies van twee of meer ledematen of het verlies van het gezichtsvermogen in beide oogen de *helft* van dat hoogste bedrag;

c. wegens het verkeeren in een hulpbehoevenden lichaams-

of geestestoestand een vierde gedeelte of de helft van dat hoogste bedrag, al naar gelang de toestand, waarin de betrokkene verkeert, te vergelijken is met dien onder *a* dan wel met dien onder *b*.

§ 3. Ingeval het verlies van het gezichtsvermogen in één oog of in beide oogen, het verlies van één of meer ledematen of een hulpbehoevende lichaams- of geestestoestand samengaan, wordt voor de berekening der pensioensverhoogingen ieder dier redenen voor de toekenning eener verhooging op vorenbedoelden voet, afzonderlijk in rekening gebracht, met dien verstande evenwel, dat het totale bedrag der toe te kennen verhoogingen niet mag stijgen boven het hoogste pensioensbedrag bij artikel 18, § 1, vastgesteld voor den rang of stand, waarnaar het pensioen wordt geregeld.

§ 4. Onder ,,ledematen'' worden verstaan ,,handen'' en ,,voeten'', onverschillig of met het verlies daarvan ook dat van armen en beenen gepaard gaat.

§ 5. De gemelde verhoogingen worden niet toegekend, indien de bovenomschreven toestanden moeten worden toegeschreven aan eigen moedwillige handelingen of aan ongeregeld gedrag.

§ 6. In hulpbehoevenden toestand, aanspraak gevende op pensioensverhooging, worden geacht te verkeeren zij, die tengevolge van de ziekte of gebreken, waarvoor zij voor den militairen dienst werden afgekeurd, bijzondere verpleging, verzorging of bewaking behoeven, dan wel door die ziekte of gebreken in ernstige mate belemmerd worden tot het verrichten van arbeid om hunne inkomsten te brengen in overeenstemming met de behoeften van hunnen maatschappelijken stand.

§ 7. Bij de beoordeeling of een hulpbehoevende toestand bestaat, wordt alleen in beschouwing genomen de toestand, waarin de afgekeurde *lichamelijk* of *geestelijk* verkeert tengevolge van de ziekte of de gebreken, die tot afkeuring hebben geleid.

Artikel 21.

§ 1. Indien een militair, tengevolge van de ziekte of gebreken, die tot zijne afkeuring hebben geleid, in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, doch twijfel

bestaat of die toestand *blijvend* is, wordt de verhooging, bedoeld in punt *c* van § 2 van het vorige artikel voor niet korter dan één jaar en voor niet langer dan 5 jaar toegekend.

§ 2. Is de verhooging voor korteren duur dan vijf jaar toegekend, dan kan zij eens of meermalen worden verlengd, indien bij een geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende nog in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, met dien verstande, dat zij in geen geval kan worden genoten over een langeren dan gemelden termijn van vijf jaar.

§ 3. Het in de vorige paragraaf bedoeld geneeskundig onderzoek, waarvoor in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het leger, genoegen kan worden genomen met de verklaring van burgergeneeskundigen, mag niet langer dan drie maanden voor den vervaldag van de tijdelijk toegekende pensioensverhooging plaats hebben.

§ 4. De tijdelijke pensioensverhooging wordt veranderd in eene voortdurende, wanneer bij *militair* geneeskundig onderzoek blijkt, dat de belanghebbende *blijvend* in een hulpbehoevenden lichaams- of geestestoestand verkeert, met dien verstande, dat — zoo daartoe aanleiding bestaat — eene tijdelijke verhooging ten bedrage van het een vierde gedeelte van het hoogste pensioen kan gewijzigd worden in eene voortdurende ten bedrage van de helft van dat hoogste bedrag en omgekeerd.

§ 5. De tijdelijke pensioensverhooging kan *bij wijze van uitzondering* ook zonder *militair* geneeskundig onderzoek worden veranderd in eene vóórtdurende, wanneer in Nederland ten genoege van den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië ten genoege van den Commandant van het leger, uit eene geneeskundige verklaring blijkt, dat de afgekeurde niet in staat is zich aan een militair geneeskundig onderzoek te onderwerpen en de redenen, die de verhooging oorspronkelijk deden toekennen, nog bestaan.

§ 6. Geene verlenging van eene tijdelijke pensioensverhooging en geene verandering van eene tijdelijke in eene voortdurende pensioensverhooging heeft plaats, tenzij bij het laatstelijk ingesteld geneeskundig onderzoek oorzakelijk ver-

band is gebleken tusschen de daarbij bevonden ziekte of gebreken en die, welke aanvankelijk tot de toekenning van de tijdelijke pensioensverhooging aanleiding hebben gegeven.

§ 7. Op de aanvragen voor verlenging van eene tijdelijke pensioensverhooging of voor toekenning van eene voórtdurende in stede van eene tijdelijke pensioensverhooging, is van toepassing het bepaalde in artikel 10, paragrafen 4 en 5.

Artikel 22.

De militair, die ondanks de ziekte of gebreken, welke aanspraak geven op pensioensverhooging ingevolge artikel 21, § 1, is blijven doordienen, ontvangt, wanneer hij later volgens dit reglement wordt gepensionneerd, boven het bedrag waarop hij alsdan recht heeft, eene verhooging overeenkomstig artikel 21, § 2, tot een bedrag, dat hem naar zijn toenmaligen rang of stand ingevolge de bepalingen van dit reglement zou zijn toegekend, indien hij niet ware blijven doordienen.

Artikel 23.

1. Tot grondslag van de toekenning van het pensioen ligt de toestand, waarin de militair zich bevindt bij het verlaten van den dienst.

2. Latere verbetering of verergering brengt, behoudens het bepaalde in art. 21, in het vastgesteld pensioen geene verandering, met dien verstande nochtans, dat, ingeval terzake van verwonding, verminking, letsel, ziels- of lichaamsgebreken pensioen werd toegekend en die gebreken den gepensionneerde later, mits niet door eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, in een toestand brengen die, had hij reeds bij de pensionneering bestaan, recht zou hebben gegeven op een hooger pensioen dan verleend werd, de belanghebbende alsnog in het genot van dat hoogere pensioen wordt gesteld, indien de daartoe strekkende aanvrage aan de in artikel 10, § 5, genoemde autoriteiten zijn ingezonden binnen *vijf* jaren na het verlaten van den dienst.

Artikel 24.

§ 1. De regeling van den onderstand voor ééns geschiedt naar den rang of stand, laatstelijk door den betrokkene bekleed, en naar het aantal dienstjaren, dat hij in rekening kan brengen.

§ 2. Het bedrag van den onderstand, dat voor elk jaar dienst wordt toegekend, is voor iederen rang of stand aangegeven op den bij dit reglement behoorenden staat letter C.

§ 3. De sommen, op dien staat gebracht, dienen ook tot maatstaf van berekening voor niet in den staat genoemde betrekkingen bij het Nederlandsch-Indische leger, waaraan bij Koninklijk besluit een militaire rang of stand dan wel gelijkstelling met zoodanigen rang of stand is of wordt verbonden.

HOOFDSTUK IV.

Algemeene bepalingen betreffende de pensioenen en de onderstanden voor eens.

Artikel 25.

§ 1. 1) Het pensioen wordt toegekend: in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Legercommandant.

2) Van de beslissingen van den Minister van Koloniën en van den Gouverneur-Generaal is beroep op de Koningin, op die van den Legercommandant op den Gouverneur-Generaal.

§ 2. In de tot toekenning van het pensioen strekkende beschikkingen wordt melding gemaakt van de bepalingen van dit reglement, waarop de toekenning berust.

§ 3. Van de toekenning van het pensioen wordt den belanghebbende een authentiek bewijsstuk uitgereikt.

Artikel 26.

Toekenning van onderstand voor éèns op grond van artikel 4, heeft plaats in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog.

Artikel 27.

1) De pensioenen, met bijberekening van de verhoogingen, alsmede de onderstanden, worden in volle guldens verleend.

2) Onderdeelen van een gulden komen daarbij voor een gulden in berekening.

Artikel 28.

§ 1. De pensioenen zijn na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar: in Nederland in den aanvang van het kwartaal, in Nederlandsch-Indië na afloop van iedere maand, een en ander behoudens het bepaalde bij artikel 69 der Indische Comptabiliteitswet (*Indisch Staatsblad* 1917, n°. 521).

§ 2. De onderstanden worden uitbetaald overeenkomstig regelen, voor Nederland vast te stellen door den Minister van Koloniën, voor Nederlandsch-Indië door den Gouverneur-Generaal.

Artikel 29.

1) De Koningin behoudt zich voor om de zich buiten Nederlandsch-Indië bevindende gepensionneerden in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, bedoeld bij artikel 185 der Grondwet, op te roepen, om, na daartoe geschikt te zijn bevonden, in dienst te worden gesteld bij de strijdkrachten van den Staat.

2) Het pensioen van den gepensionneerde, die zonder geldige redenen aan die oproeping niet voldoet of zich aan de wederindienststelling onttrekt, wordt op uitspraak van den Minister van Koloniën geschorst.

3) Deze schorsing neemt aanvang met den dag, waarop de gepensionneerde moest opkomen en niet opgekomen is, en eindigt met dien, waarop de gepensionneerden, die aan de oproeping hebben voldaan, bij algemeenen maatregel van hunne verplichtingen tot den actieven dienst worden ontslagen.

Artikel 30.

Overeenkomstig het bepaalde bij artikel 29 is de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië bevoegd om in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden in Nederlandsch-Indië, bedoeld bij artikel 2 van het dienstplichtbesluit voor Europeanen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 October 1917, n°. 47 (*Indisch Staatsblad* 1918, n°. 70), de zich aldaar bevindende gepensionneerden voor wederindienststelling op te roepen, zullende de schorsing in het voorgaande artikel bedoeld, worden toegepast op uitspraak van den Commandant van het Leger.

Artikel 31.

§ 1. Het toegelegd pensioen vervalt:

a. bij weder in dienst treden bij het Nederlandsch-Indische leger indien het *niet* ingevolge het bepaalde bij artikel 1, 1º is toegekend;

b. behoudens het bepaalde in § 3, wanneer de gepensionneerde eenige geregelde Rijksinkomst geniet van eene vreemde Mogendheid, in welk geval het pensioen ophoudt van en met den eersten van het kwartaal, volgende op dat, waarin zulks blijkt;

c. wanneer de betaling gedurende *vijf* achtereenvolgende jaren niet is gevorderd;

d. bij overlijden van en met den eersten van het kwartaal volgende op dat, waarin het overlijden plaats had.

§ 2. 1) Indien de gepensionneerde militair van het Nederlandsch-Indische leger of van de landmacht in West-Indie, wiens pensioen ten gevolge van zijn in dienst treden bij het Nederlandsch-Indische leger is vervallen, den dienst bij dat leger verlaat, wordt hem ten laste van de Koloniale geldmiddelen pensioen toegelegd overeenkomstig het bepaalde bij artikel 9.

2) Het krachtens het eerste lid van deze paragraaf te verleenen pensioen gaat in met den dag, waarop het traktement of de soldij heeft opgehouden, wanneer het binnen één jaar daarna wordt aangevraagd en met den dag waarop de aanvraag wordt ontvangen als deze na verloop van dien termijn wordt ingediend.

§ 3. Van het voorschrift onder *b* van paragraaf 1 van dit artikel kan door den Minister van Koloniën tot wederopzeggens worden afgeweken:

a. ten opzichte van gepensionneerde militairen, die den staat van Nederlander niet bezitten en na terugkeer in hun eigen land geregelde rijksinkomsten genieten, uithoofde van diensten, waartoe zij krachtens de wetten des lands zijn verplicht;

b. wanneer vóór of uiterlijk *zes* maanden na het aanvaarden van de betrekking, waaraan geregelde Rijksinkomsten van eene vreemde Mogendheid zijn verbonden, van den belanghebbende eene schriftelijke aanvraag tot het bekomen van goedkeuring op die aanvaarding bij het Ministerie van Koloniën wordt ontvangen.

§ 4. 1) Het pensioen, vervallen krachtens § 1, onder *c*, van dit artikel, kan buiten Nederlandsch-Indië door den Mi-

nister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het Leger, op verzoek van den belanghebbende, opnieuw worden toegekend.

2) Het weder toegelegd pensioen vangt aan met het kwartaal volgende op dat waarin de schriftelijke aanvraag om toekenning, in Nederland bij het Ministerie van Koloniën, in Nederlandsch-Indië bij het Departement van Oorlog, wordt ontvangen.

Artikel 32.

§ 1. De gepensionneerde, die veroordeeld is tot gevangenisstraf van drie maanden, tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting of tot eenige zwaardere straf, mist gedurende den tijd, dat hij zijne straf ondergaat of zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, het genot van het pensioen.

§ 2. Ten aanzien van hem, die zijne straf in Nederland ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, is de Minister van Koloniën en ten aanzien van hem, die zijne straf in Nederlandsch-Indië ondergaat of zich aldaar door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, de Gouverneur-Generaal, bevoegd, daartoe termen vindende, om:

a. gedurende dien tijd over het pensioen van den veroordeelde te beschikken ten behoeve van zijne vrouw, van zijne minderjarige afstammelingen in de rechte linie, of van zijne bloedverwanten in de opgaande linie;

b. voor zoover van de onder *a* bedoelde bevoegdheid geen gebruik wordt gemaakt, hem die uit de gevangenis of rijkswerkinrichting is ontslagen, in het genot te stellen van eene uitkeering, welke bij een straftijd van minder dan één jaar de helft van het bedrag van het pensioen over dien straftijd, en bij een straftijd van langeren duur, de helft van het jaarlijksch bedrag van het pensioen niet te boven gaat.

§ 3. In het geval, bedoeld bij § 2, onder *a*, hiervoren, wordt het pensioen ten behoeve van de bevoorrechten niet langer uitbetaald dan tot en met het kwartaal, waarin de laatste hunner overlijdt, tenzij het, om welke reden ook, reeds vroeger vervallen of niet meer voor hen beschikbaar mocht zijn.

§ 4. 1) Gedurende de plaatsing in een strafcursus hoe ook

genaamd, wordt het pensioen niet uitgekeerd, doch onder beperkende bepalingen ten aanzien van de terugneming, ten name van den gepensionneerde in de postspaarbank belegd.

2) Als de gepensionneerde vrouw of wettige kinderen te zijnen laste heeft, kan in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog worden bepaald, dat over het pensioen ten behoeve van het gezin kan worden beschikt.

Artikel 33.

§ 1. De pensioenen zijn onvervreemdbaar.

De gepensionneerde kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Indien hij last geeft om het pensioen voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen. Alle overeenkomsten, hiermede strijdig, zijn nietig.

§ 2. De bepalingen van de voorafgaande paragraaf worden vermeld in het authentiek bewijsstuk, bedoeld bij artikel 25, § 3.

§ 3. Onder de bij § 1 verboden beleeningen zijn niet begrepen de voorschotten in Nederland of in de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen matige rente verschaft, en tot zekerheid waarvan het hooger vermeld authentiek bewijsstuk wordt afgegeven, mits de bepalingen, volgens welke die voorschotten door bedoelde besturen en instellingen worden uitgekeerd, zijn goedgekeurd: in Nederland door den Minister van Koloniën, in Nederlandsch-Indië door de daartoe door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen autoriteiten.

Artikel 34.

1. 1) Indien een gepensionneerde in een gesticht of eene instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of, op welke wijze ook, door zoodanig gesticht of zoodanige instelling of door eene burgerlijke gemeente wordt verpleegd, worden de verpleegkosten, zooveel mogelijk, doch in geen geval tot een hooger bedrag dan *vijf en vijftig cent* per dag, uit het pensioen voldaan. Bedraagt het pensioen minder dan *vijf en vijftig cent* per dag, dan worden die kosten slechts vergoed met het beloop van het pensioen over het tijdvak der verpleging.

2) In beide gevallen wordt gedurende de verpleging, zoo mogelijk, het volle bedrag van het pensioen ieder kwartaal betaalbaar gesteld aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente, dat zijnerzijds verplicht is om aan den verpleegde het bedrag uit te keeren, waarmede het pensioensdeel de krachtens het eerste lid verschuldigde verpleegkosten overtreft.

3) Ingeval het pensioen over het tijdvak der verpleging reeds is uitgekeerd, worden gemelde kosten verhaald op het pensioen van het eerstvolgend kwartaal, dat de verpleegde weder zelf kan ontvangen.

4) De kosten van verpleging in een Landskrankzinnigengesticht worden voldaan overeenkomstig de daarvoor uitgevaardigde bepalingen.

§ 2. 1) Heeft de verpleging van den gepensionneerde plaats in eenige maritieme of militaire ziekeninrichting, of wel op eenigerlei wijze ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen, — tenzij als gevolg van eene veroordeeling als bij artikel 32, § 1, bedoeld, — dan wordt die verpleging mede op den voet van het bepaalde bij § 1 zooveel mogelijk uit het pensioen bekostigd, met dien verstande, dat bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië, uit het pensioen of den onderstand in geen geval meer wordt voldaan dan de door den gepensionneerde of onderstand genietende volgens het betrekkelijk militair tarief te betalen verpleegkosten.

2) Hetgeen uit het pensioen op die wijze minder wordt terugontvangen dan *vijf en vijftig cent* per hoofd voor elken verpleegdag, wordt ten laste van de Indische geldmiddelen verevend.

§ 3. De bepalingen van dit artikel zijn, bij verpleging in eene militaire ziekeninrichting binnen Nederlandsch-Indië, niet van toepassing op gepensionneerde militairen, die benoemd zijn tot of belast zijn met de waarneming van eene betrekking onder genot van bezoldiging ten laste der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië en derhalve in die betrekking ter verpleging worden opgenomen.

Artikel 35.

1) In Nederland is de Minister van Koloniën en in Nederlandsch-Indië de Commandant van het leger bevoegd om de kosten van verpleging van gepensionneerde militairen in

buitenslands gevestigde ziekeninrichtingen of andere openbare en bijzondere instellingen van liefdadigheid, welke — naar hun oordeel — daarvoor in aanmerking komen, tot ten hoogste *vijf en vijftig* cent per hoofd en per dag van de pensioenen der verpleegden te doen inhouden en aan de besturen dier inrichtingen of instellingen te doen uitbetalen.

2) De verplegingskosten zullen echter nimmer tot een hooger bedrag dan het beloop van het pensioen over het tijdvak der verpleging vergoed worden.

3) Is het pensioen over het tijdvak der verpleging reeds uitgekeerd, dan worden geen verpleegkosten te goed gedaan.

Artikel 36.

§ 1. Op de pensioenen wordt om geenerlei redenen korting toegestaan ten behoeve van particuliere schuldeischers.

§ 2. Terzake van schulden aan den lande — waartoe mede worden gerekend te behooren die wegens voorschotten, in het buitenland door of vanwege Nederlandsche gezantschappen of consulaten verstrekt, — kan korting op de pensioenen worden bevolen, overeenkomstig de terzake vastgestelde of vast te stellen bepalingen.

Artikel 37.

In buitengewone gevallen, waarin bij dit reglement niet is voorzien, of waaromtrent zijne bepalingen geacht moeten worden geen billijken maatstaf tot vergelding van bewezen diensten op te leveren, behoudt de Koningin zich voor daarin bij afzonderlijk besluit te voorzien.

STAAT LETTER A.

Bedragen der normale pensioenen.

Rangen en betrekkingen.		Jaarlijksch pensioensbedrag.
Kapelmeester der stafmuziek. .		f 1000 (*duizend gulden*).
Militair opzichter der / Meester-geweermaker der / Militair apothekers-assistent der	1ste kl.	f 750 (*zevenhonderd vijftig gulden*).
	2de kl.	f 700 (*zevenhonderd gulden*).
	3de kl.	f 650 (*zeshonderd vijftig gulden*).

Rangen en betrekkingen.	Jaarlijksch pensioensbedrag.
Adjudant-onderofficier-magazijnmeester der artillerie..... Adjudant-onderofficier-magazijnmeester bij de intendance..	f 650 (*zeshonderd vijftig gulden*).
Adjudant-onderofficier niet vallende onder een der vooraf gaande groepen..............	f 600 (*zeshonderd gulden*).
Sergeant-majoor.............. Artilleriewerkman der 1ste kl.	f 526 (*vijfhonderd zes en twintig gulden*).
Sergeant.................... Artilleriewerkman der 2de kl.	f 486 (*vierhonderd zes en tachtig gulden*).
Korporaal................... Artilleriewerkman der 3de kl.	f 385 (*driehonderd vijf en tachtig gulden*).
Soldaat..................... Leerling-artilleriewerkman....	f 330 (*driehonderd dertig gulden*).

STAAT LETTER B.

I. *Bedragen der pensioensverhoogingen voor elk jaar dienst boven de 30 jaren.*

Rangen en betrekkingen.	Bedrag der verhooging.
Kapelmeester der stafmuziek..	f 20,— (*twintig gulden*).
Militair opzichter der 1ste kl... Meester-geweermaker der 1ste kl. .... Militair apothekersassistent der 1ste kl.	f 27,50 (*zeven en twintig gulden vijftig centen*).
Militair opzichter der 2de of 3de kl. .... Meester-geweermaker der 2de of 3de kl. .... Militair-apothekersassistent der 2de of 3de kl. .... Adjudant-onderofficier-magazijnmeester der artillerie.....	f 25,- (*vijf en twintig gulden*).

Rangen en betrekkingen.	Bedrag der verhooging.
Adjudant-onderofficier-magazijnmeester bij de intendance.. Adjudant-onderofficier niet vallende onder een der voorafgaande groepen.	f 25,-(*vijf en twintig gulden*).
Sergeant-majoor ... Artilleriewerkman der 1ste kl.	f 22,40 (*twee en twintig gulden veertig centen*).
Sergeant ... Artilleriewerkman der 2de kl..	f 16,40 (*zestien gulden veertig centen*).
Korporaal ... Artilleriewerkman der 3de kl..	f 10,50 (*tien gulden vijftig centen*).
Soldaat ... Leerling-artilleriewerkman	f 9,50 (*negen gulden vijftig centen*).

STAAT LETTER B.

II. *Maximum-pensioensbedragen.*

Rangen en betrekkingen.	Maximum van het jaarlijksch pensioen.
Kapelmeester der stafmuziek..	f 1200 (*een duizend tweehonderd gulden*).
Militair opzichter der / Meester-geweermaker der / Militair apothekers-assistent der 1ste kl.	f 1025 (*een duizend vijf en twintig gulden*).
Militair opzichter der / Meester-geweermaker der / Militair apothekers-assistent der 2de kl.	f 950 (*negen honderd vijftig gulden*).
Militair opzichter der / Meester-geweermaker der / Militair apothekers-assistent der 3de kl.	f 900 (*negenhonderd gulden*).
Adjudant-onderofficier-magazijnmeester der artillerie.....	f 900 (*negenhonderd gulden*).
Adjudant-onderofficier-magazijnmeester bij de intendance.	f 900 (*negenhonderd gulden*).
Adjudant-onderofficier niet vallende onder een der voorafgaande groepen ...	f 850 (*achthonderd vijftig gulden*).

Rangen en betrekkingen.	Maximum van het jaarlijksch pensioen.
Sergeant-majoor .... Artilleriewerkman der 1ste kl	f 750 (*zevenhonderd vijftig gulden*).
Sergeant .... Artilleriewerkman der 2de kl.	f 650 (*zeshonderd vijftig gulden*).
Korporaal................... Artilleriewerkman der 3de kl..	f 490 (*vierhonderd negentig gulden*).
Soldaat .... Leerling-artilleriewerkman	f 425 (*vierhonderd vijf en twintig gulden*).

STAAT LETTER C.

Bedragen der onderstanden voor eens.

Rangen en betrekkingen.		Bedrag van den onderstand per dienstjaar.
Kapelmeester der stafmuziek..		f 20,— (*twintig gulden*).
Militair opzichter der Meester geweermaker der............... Militair apothekers-assistent der.......	1ste en 2de kl.	f 15,— (*vijftien gulden*).
Militair opzichter der Meester-geweermaker der........... Militair apothekers-assistent der......	3de kl.	f 12,— (*twaalf gulden*).
Adjudant-onderofficier-magazijnmeester der artillerie.....		f 12,— (*twaalf gulden*).
Adjudant-onderofficier-magazijnmeester bij de intendance.		f 12,— (*twaalf gulden*).
Adjudant-onderofficier niet vallende onder een der voorafgaande groepen..		f 12,— (*twaalf gulden*).
Sergeant-majoor en sergeant... Artilleriewerkman 1ste of 2de klasse		f 9,— (*negen gulden*).

Rangen en betrekkingen.	Bedrag van den onderstand per dienstjaar.
Korporaal .... Artilleriewerkman 3de kl.	f 7,— (*zeven gulden*).
Soldaat...................... Leerling-artilleriewerkman....	f 5,— (*vijf gulden*).

Behoort bij Koninklijk besluit van 4 December 1919 (*Staatsblad* n°. 801).

Mij bekend,
De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.